

BOLIVUS

Realdania

Danskerne i det byggede miljø

– en spørgeskemaundersøgelse
foretaget af Kantar Gallup for Bolivus og Realdania

Livskvalitet gennem
det byggede miljø

for data

for deling

for tidens tendens

Introduktion

Forord

Denne publikation viser resultaterne af undersøgelsen **"Danskerne i det byggede miljø"**, en ny årlig undersøgelse af danskernes liv i og omkring boligen.

Formålet er dels at belyse boligens betydning for vores hverdag og livskvalitet, dels at belyse, hvordan vi vedligeholder og ombygger boligen, så den passer til vores liv. Og derudover belyser undersøgelsen også, hvordan vi oplever det lokale miljø og relationen til vores naboer.

De fysiske rammer har stor betydning for menneskers liv. Det er Realdanias mission at være med til at skabe fysiske rammer, der på en række forskellige områder påvirker danskernes liv positivt.

Med undersøgelsen ønsker Bolius og Realdania at komme lidt tættere på hverdagen i og omkring danskernes boliger. Og ved at dele resultaterne håber vi at inspirere alle, der interesserer sig for og arbejder med det byggede miljø, livskvalitet og bæredygtig udvikling.

Undersøgelsen er baseret på i alt 7.090 repræsentative interviews blandt personer i den danske befolkning over 25 år. Data er indsamlet af Kantar Gallup i 2018. Undersøgelsen er en udbygning af den bolig-ejeranalyse, som Realdanias datterselskab Bolius har gennemført årligt siden 2012. Vi har fastholdt en lang række af de tidligere spørgsmål, så vi på en række områder kan se en udvikling over tid.

God læselyst!

Jesper Nygård,
adm. direktør,
Realdania

Indholdsfortegnelse

1. Boligens betydning

- Boligen og livskvalitet
- Det optager boligejerne

2. Det bekymrer danskerne

- Overblik over bekymringer
- Det bekymrer boligejerne
- Det bekymrer lejerne

3. Naborelationer og tryghed

- Overblik over naborelationer
- Naborelationer og livskvalitet
- Tryghed omkring boligen

4. Oplevelse af lokalområdet

- Valg af bopæl
- Flytteårsager
- Lokalområde og livskvalitet

5. Boligens sundhed og indeklima

- Overblik over indeklimaproblemer
- Indeklima og livskvalitet
- Forebyggelse og forbedringer

6. Boligforbedringer

- Motiver og barrierer

7. Håndværkere og gør-det-selv arbejde

- Brug af håndværkere
- Overblik over gør-det-selv

8. Større ombygninger og energirenovering

- Motiver og barrierer
- Energirenovering

9. Metode

- Oversigt over baggrundsvariable

Kapitel 1

Boligens betydning

Boligens betydning – resumé

Dette kapitel beskriver danskernes syn på deres boliger. Kapitlet viser, hvad boligen betyder for danskerne og hvad, der specifikt optager boligejerne.

Kapitlet viser bl.a.:

- Mere end 6 ud af 10 danskere vurderer, at boligen i høj eller meget høj grad har betydning for livskvalitet.
- Hos parcelhus- og rækkehusejerne er det særligt ejere af helt nybyggede huse samt patriciervillaer/murermesterhuse, der vurderer, at boligen i meget høj grad har betydning for deres livskvalitet.
- Generel vedligeholdelse er fortsat det, der optager bolig-ejerne mest.
- Herefter kommer haven og boligens indeklima.

Boligens betydning

– Boligens betydning for oplevet livskvalitet

Boligen har stor betydning for danskernes oplevede livskvalitet. Det bekræfter denne undersøgelse.

Mere end 6 ud af 10 danskere vurderer, at boligen i høj [41%] eller meget høj [22%] grad har betydning for den oplevede livskvalitet.

I hvor høj grad vurderer du, at din bolig har betydning for din oplevede livskvalitet? [tal i pct.]

I meget høj grad	21,8
I høj grad	40,9
I nogen grad	27,0
I mindre grad	5,5
Slet ikke	2,1
Ved ikke	2,6

Boligens betydning

– Oplevet livskvalitet i etageejendomme ud fra ejendommens alder

Ser vi nærmere på boligens betydning krydset med boligens type og alder, så ses at personer, der bor i de ældste og i de nyeste etageejendomme vurderer at boligen har den største betydning for deres livskvalitet.

I hvor høj grad vurderer du, at din bolig har betydning for din oplevede livskvalitet? (tal i pct.)				
	Hvad beskriver bedst den bolig, du bor i?			
	Etageejendom opført før 1920	Etageejendom opført mellem 1920-1959	Etageejendom opført mellem 1960-2000	Etageejendom opført efter år 2000
I meget høj grad	24,7	18,0	18,2	28,2
I høj grad	44,9	39,1	37,9	39,7
I nogen grad	21,1	31,8	29,6	23,7
I mindre grad	5,9	5,7	7,3	4,5
Slet ikke	2,1	2,5	3,9	0,4
Ved ikke	1,3	2,8	3,1	3,4

Boligens betydning

– Oplevet livskvalitet i hus ud fra husets alder

Uanset hustype oplever hovedparten af alle boligejere at deres bolig har høj eller meget høj betydning for deres livskvalitet.

I hvor høj grad vurderer du, at din bolig har betydning for din oplevede livskvalitet? [tal i pct.]								
	Hvad beskriver bedst den bolig, du bor i?							
	Bidingsværks- hus	Byhus	Patriciervilla/ Murermesterhus	Funkisvilla/ Bungalow	Parcelhus fra 1960-1980	Parcelhus fra 1980-2000	Typehus fra 2000 eller nyere	Rækkehus/ Dobbelthus
I meget høj grad	21,6	17,8	25,7	18,8	23,9	19,3	27,1	22,9
I høj grad	43,3	42,0	41,1	44,9	40,9	44,3	37,3	43,9
I nogen grad	23,8	24,0	23,6	16,4	28,1	26,2	29,3	25,3
I mindre grad	4,9	10,4	6,3	10,5	3,7	6,8	5,1	4,7
Slet ikke	2,7	3,2	1,2	3,0	1,2	1,2	0,6	2,0
Ved ikke	3,7	2,6	2,0	6,4	2,2	2,3	0,5	1,3

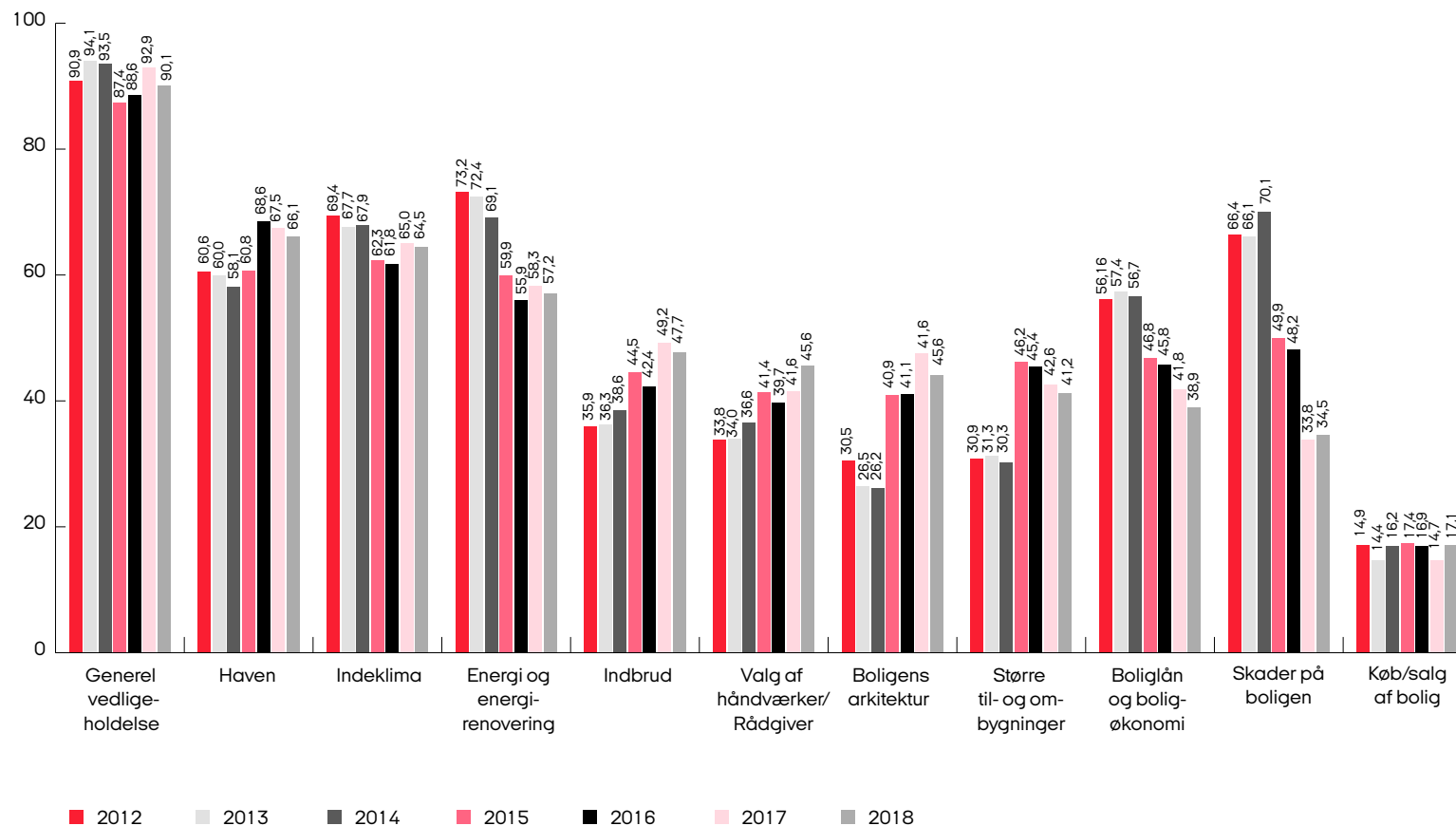
Boligens betydning

– Det optager boligejerne over tid

Generel vedligeholdelse er fortsat det der optager boligejerne mest.

Herefter kommer haven og boligens indeklima.

Boliglån og boligøkonomi optager boligejerne stadig mindre, ligesom bekymringen for skader på huset er faldende.

Kapitel 2

Det bekymrer danskerne

Det bekymrer danskerne – resumé

Kapitlet omhandler de emner, der bekymrer danskerne generelt og specifikt for hhv. boligejere og lejere.

Det er ikke helt de samme bekymringer, og der er således også stillet lidt forskellige spørgsmål til ejere og lejere, da lejerne f.eks. ikke har samme direkte forpligtelse og ansvar – og dermed potentielt bekymringer – i forhold vedligehold og skader som boligejerne.

Kapitlet viser bl.a.:

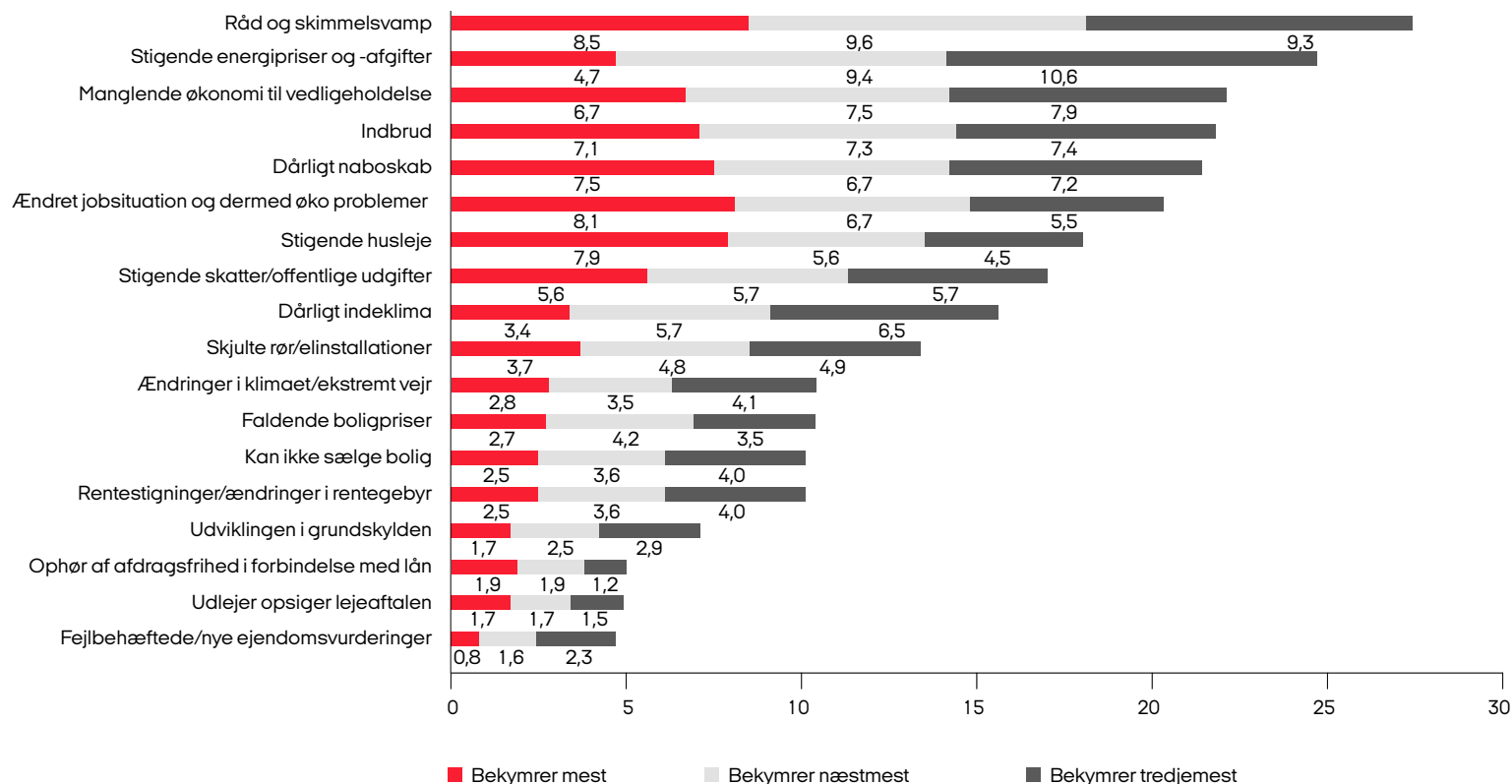
- Skimmelsvamp, stigende skatter og afgifter samt indbrud er det, der bekymrer de danske boligejere mest.
- Danske boligejere er helt overordnet blevet mindre bekymrede.
- Dårligt indeklima og dårligt naboskab bekymrer mere i år end for et år siden.
- Der er regionale forskelle i boligejernes bekymring. I Nordjylland er boligejerne eksempelvis mest bekymrede over indbrud, mens det slet ikke er på top 3 i Region Midtjylland og Region Sjælland.
- Hos lejerne er det frygt for stigende huslejer, der er den største bekymring. Samt bekymring for råd- og skimmelsvamp.

Det bekymrer danskerne

Ser vi på tværs af ejerformer, alder, geografi osv., så er følgende det, der bekymrer danskerne mest:

- Råd og skimmelsvamp
- Økonomi
- Indbrud
- Naborelationer

Hvad bekymrer dig mest? Blandt de listede emner bedes du vælge de 3, der bekymrer dig mest og prioritere dem fra 1 til 3, hvor 1 er vigtigst. [mulighed for flere svar, tal i pct.]

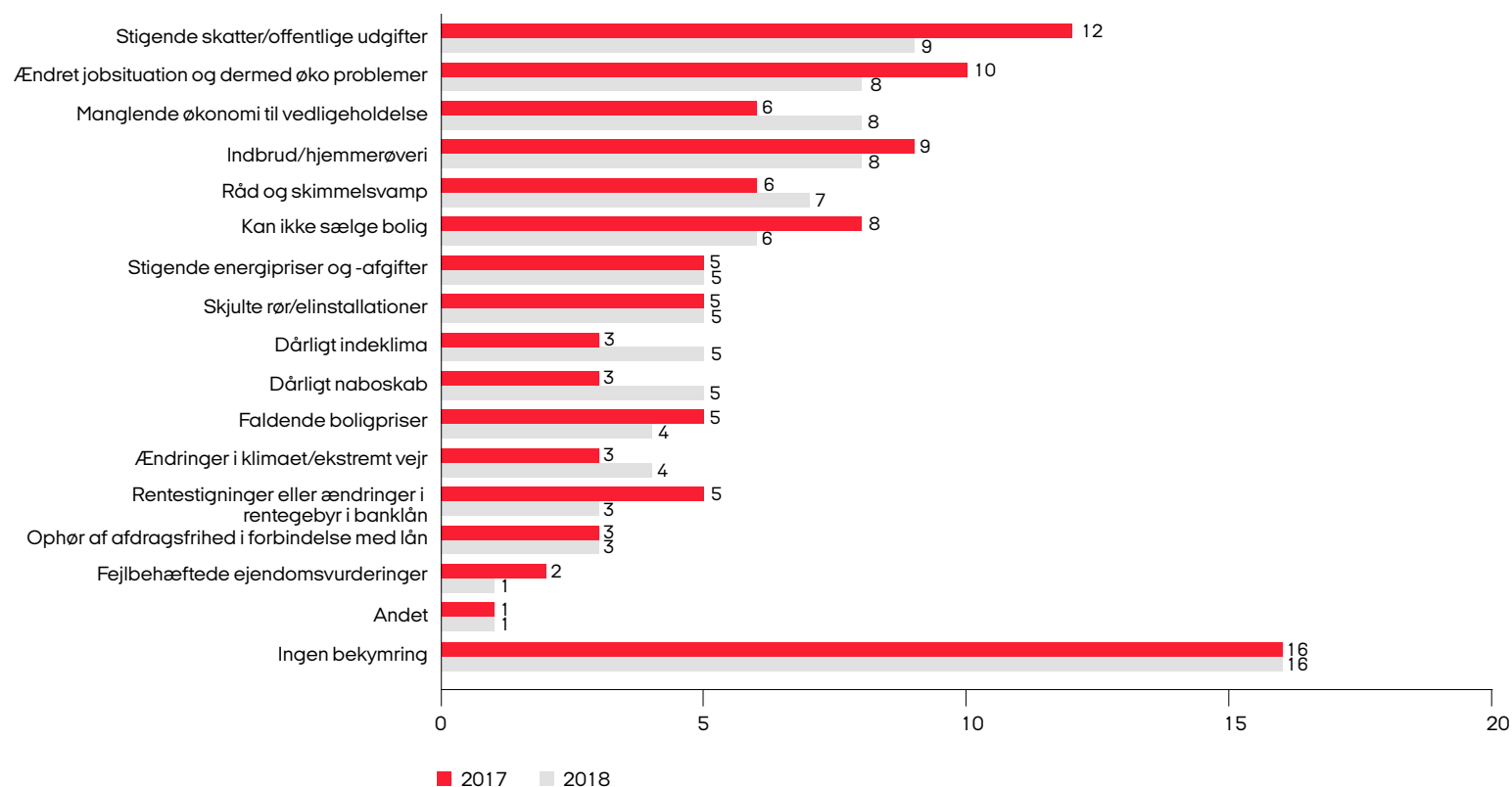
Det bekymrer boligejerne

– Udvikling fra sidste år

Boligejerne er blevet mindre bekymrede for stigende skatter, rentestigninger og at boligpriserne falder. Omvendt er bekymringen for manglende økonomi til vedligeholdelse steget.

Bekymringen for dårligt indeklima, dårligt naboskab, råd og skimmelsvamp er stigende.

Hvad bekymrer dig mest som boligejer? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

Det bekymrer boligejerne

– Fordelt på regioner

Der er regionale forskelle i boligejernes bekymringer. I Nordjylland er boligejerne eksempelvis mest bekymrede over indbrud, mens det slet ikke er på top 3 i Region Midtjylland og Region Sjælland.

I tre af de fem regioner er stigende boligskatter den største bekymring og generelt er økonomi den største bekymring.

Region Nordjylland

1. Indbrud
2. Ændret jobsituation og dermed økonomiske problemer
3. Råd og skimmelsvamp

Region Midtjylland

1. Manglende økonomi til vedligeholdelse
2. Stigende skatter
3. Kan ikke sælge bolig

Region Syddanmark

1. Stigende skatter
2. Manglende økonomi til vedligeholdelse
3. Indbrud

Region Hovedstaden

1. Stigende skatter
2. Ændret jobsituation og dermed økonomiske problemer
3. Indbrud

Region Sjælland

1. Stigende skatter
2. Manglende økonomi til vedligeholdelse
3. Ændret jobsituation og dermed økonomiske problemer

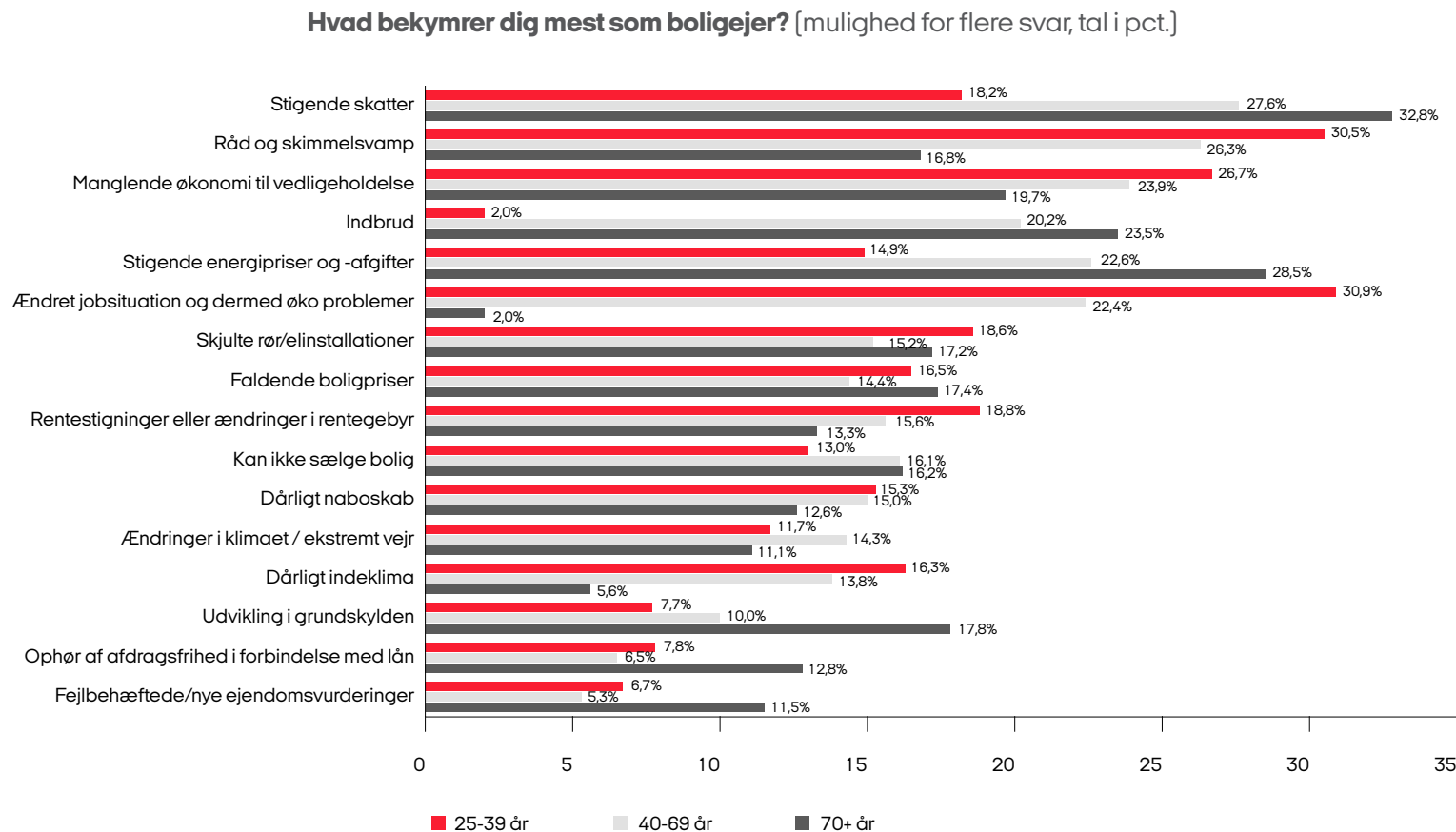
Det bekymrer boligejerne

– Fordelt på alder

De unge er bekymrede for ændret jobsituation, råd og skimmelsvamp og manglende penge til vedligehold.

Boligejere mellem 40 og 69 år er bekymrede for skatter og økonomi til vedligehold bl.a. i forhold til råd og skimmelsvamp.

De ældre boligejere er mest bekymrede for stigende skatter, grundskyld, indbrud og energipriser.

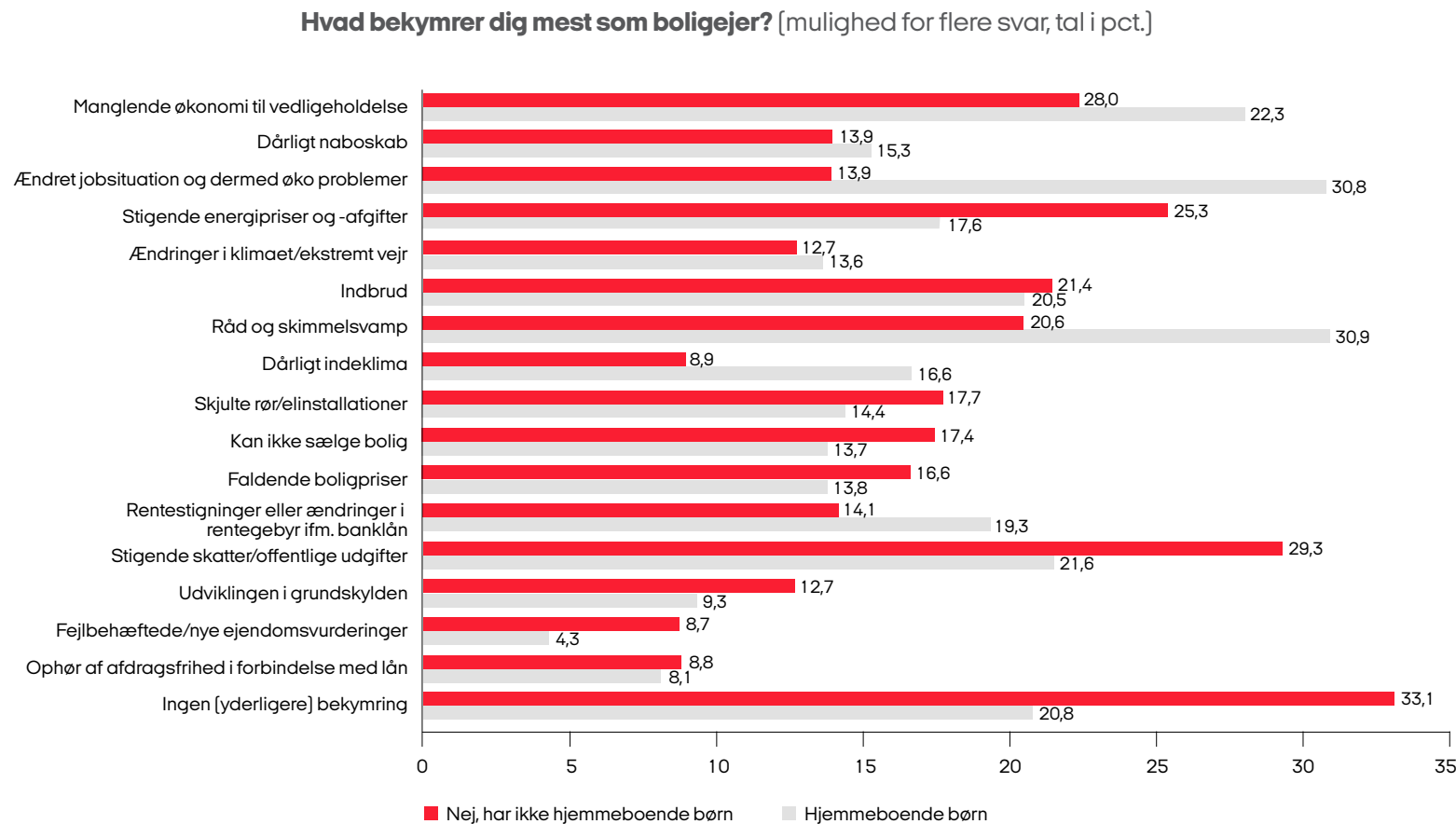

Det bekymrer boligejerne

– Børnefamilier

Børnefamilierne er mere bekymrede for indeklimaet og økonomien til vedligehold, samt jobsituationens betydning for økonomien.

Boligejere uden hjemmeboende børn er mest bekymrede for stigende skatter og energiafgifter.

Det bekymrer boligejerne

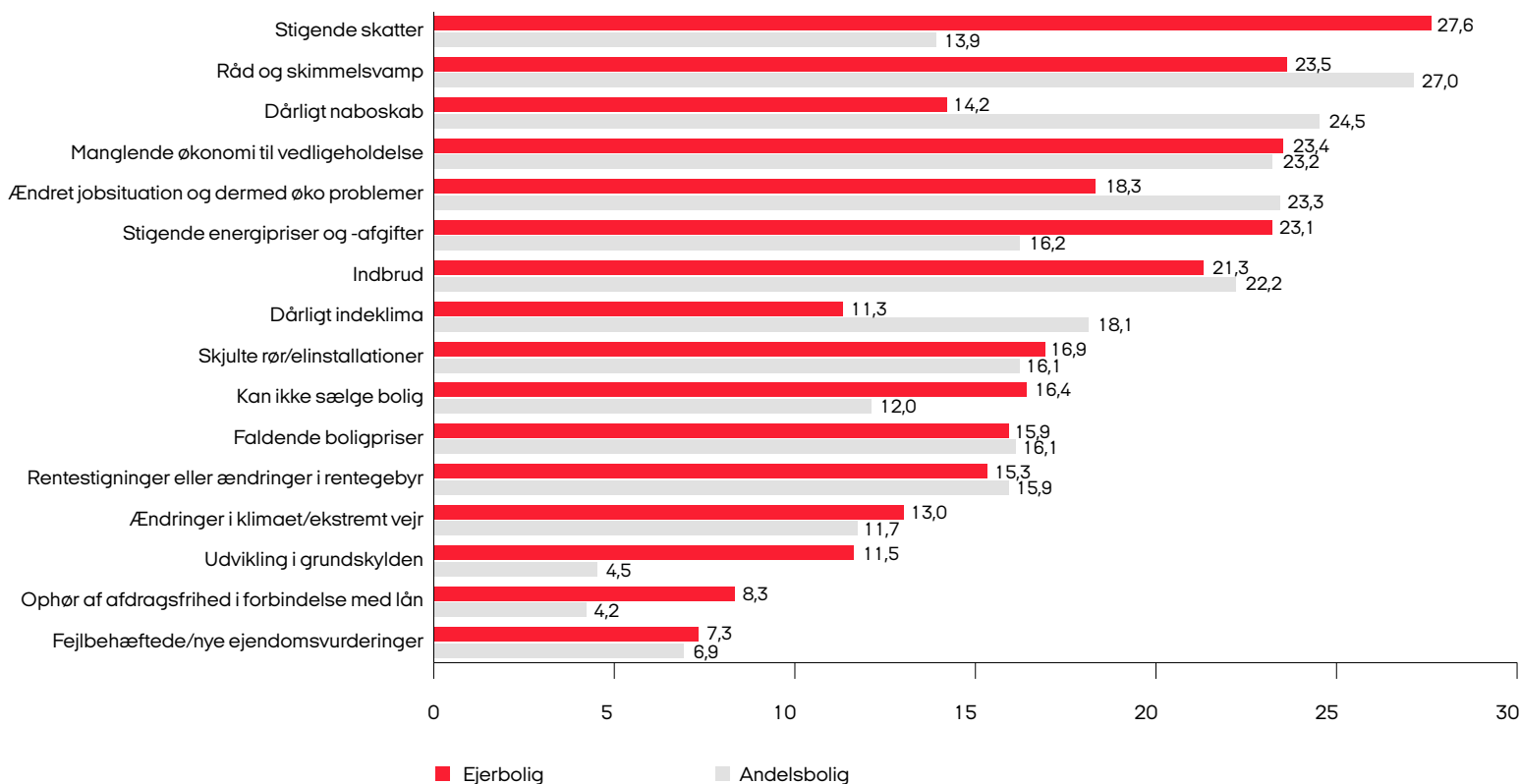
– Boligejere og andelsboligejere

Ser vi kun på boligejerne viser der sig forskelle mellem andelsboligejere og boligejere [ejerlejlighed, parcelhus mv.].

Andelsboligejere er mest bekymrede over indeklimate problemer som skimmel-svamp og for problemer med naboskabet.

Boligejere er mest bekymrede for stigende skatter og afgifter, samt råd og skimmel-svamp.

Hvad bekymrer dig mest? Blandt de listede emner bedes du vælge de 3, der bekymrer dig mest og prioritere dem fra 1 til 3, hvor 1 er vigtigst. [mulighed for flere svar, tal i pct.]

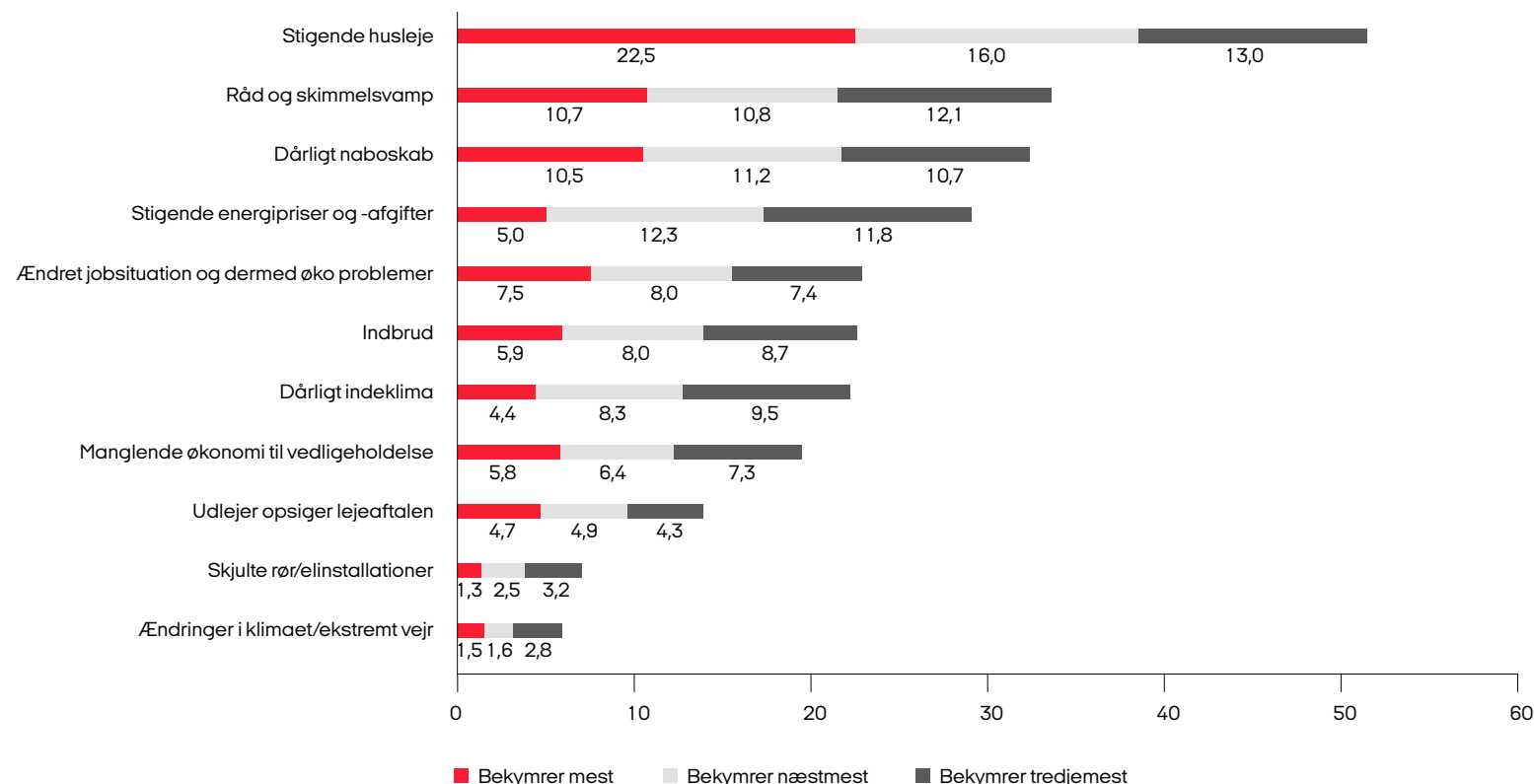

Det bekymrer lejerne

– Generelt

Blandt danskere, der bor i lejebolig, er det stigende husleje, der er den væsentligste bekymring. Herefter råd og skimmelsvamp og dårligt naboskab.

Blandt de listede emner bedes du vælge de 3 der bekymrer dig mest og prioritere dem 1 til 3, hvor 1 er vigtigst.
[mulighed for flere svar, tal i pct.]

Det bekymrer lejerne

- Efter urbaniseringsgrad

Stigende husleje er den største bekymring for lejerne. Undtagelsen er på landet, hvor bekymringen for råd og skimmelsvamp og stigende forbrugsudgifter er størst. I de store byer er dårligt naboskab den næststørste bekymring.

Hvad bekymrer dig mest som lejer, de tre største bekymringer for lejerne fordelt efter urbaniseringsgrad.
[mulighed for flere svar, tal i pct.]

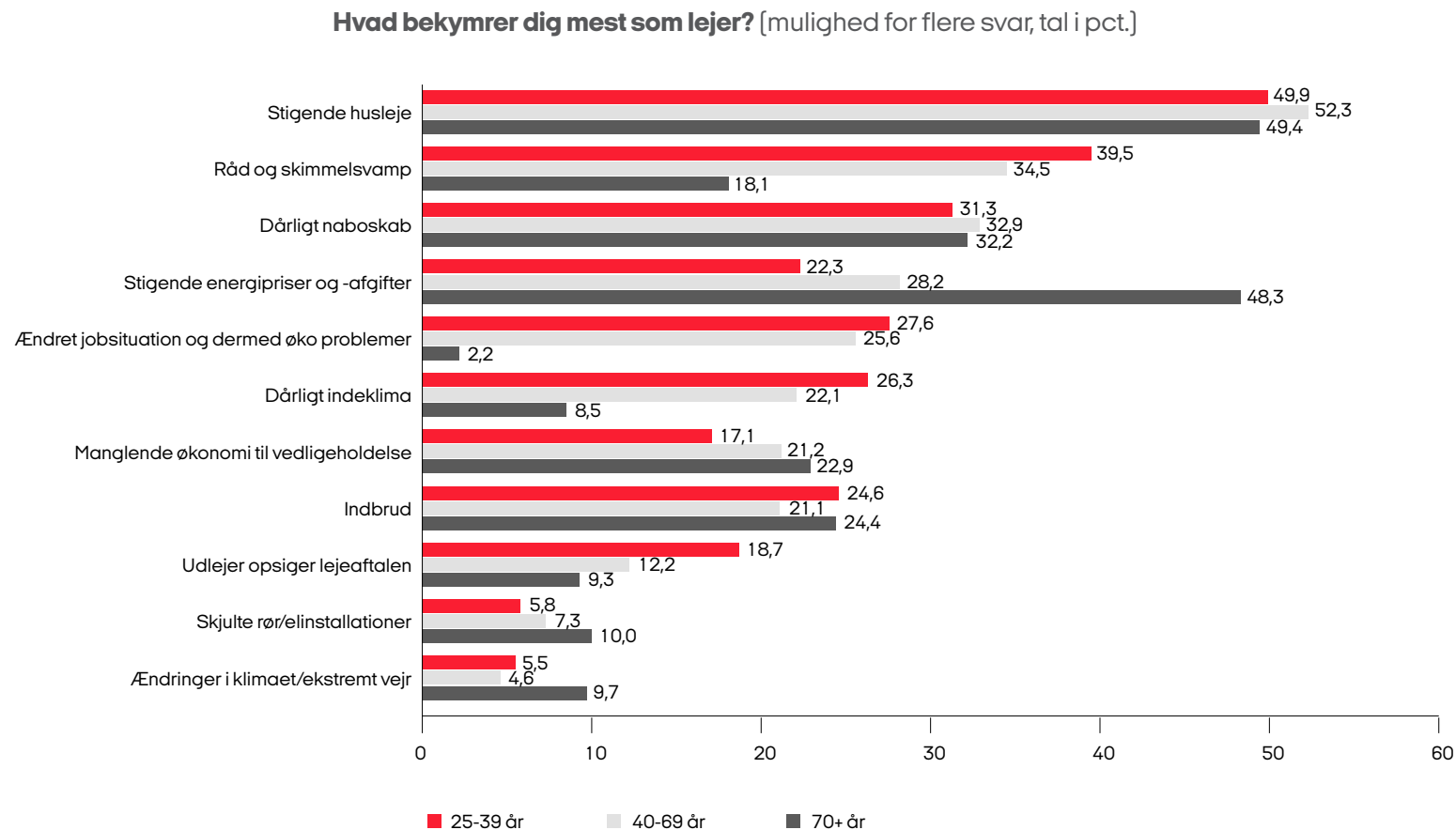
Et landdistrikt	En by med under 10.000 indbyggere	En by med 10.000-50.000 indbyggere	En by med 50.001-500.000 indbyggere	Hovedstadsområdet
Råd og skimmelsvamp [44,9]	Stigende husleje [44,3]	Stigende husleje [52,5]	Stigende husleje [54,4]	Stigende husleje [54,7]
Stigende energipriser og -afgifter [36,8]	Råd og skimmelsvamp [35,1]	Råd og skimmelsvamp [33,9]	Dårligt naboskab [35,5]	Dårligt naboskab [34,7]
Stigende husleje [32,2]	Stigende energipriser og -afgifter [32,4]	Stigende energipriser og -afgifter [32,4]	Råd og skimmelsvamp [33,3]	Råd og skimmelsvamp [30,9]

Note: Tallet i pct. angiver sammenlagt andel, der har svaret at det bekymrer mest, næstmest og tredjemest

Det bekymrer lejerne

– Fordelt på alder

På tværs af alder er stigende husleje den væsentligste bekymring. For de ældre lejere er stigende forbrugsudgifter også en stor bekymring, mens de yngre lejere er optaget af dårligt indeklima samt råd og skimmelsvamp.

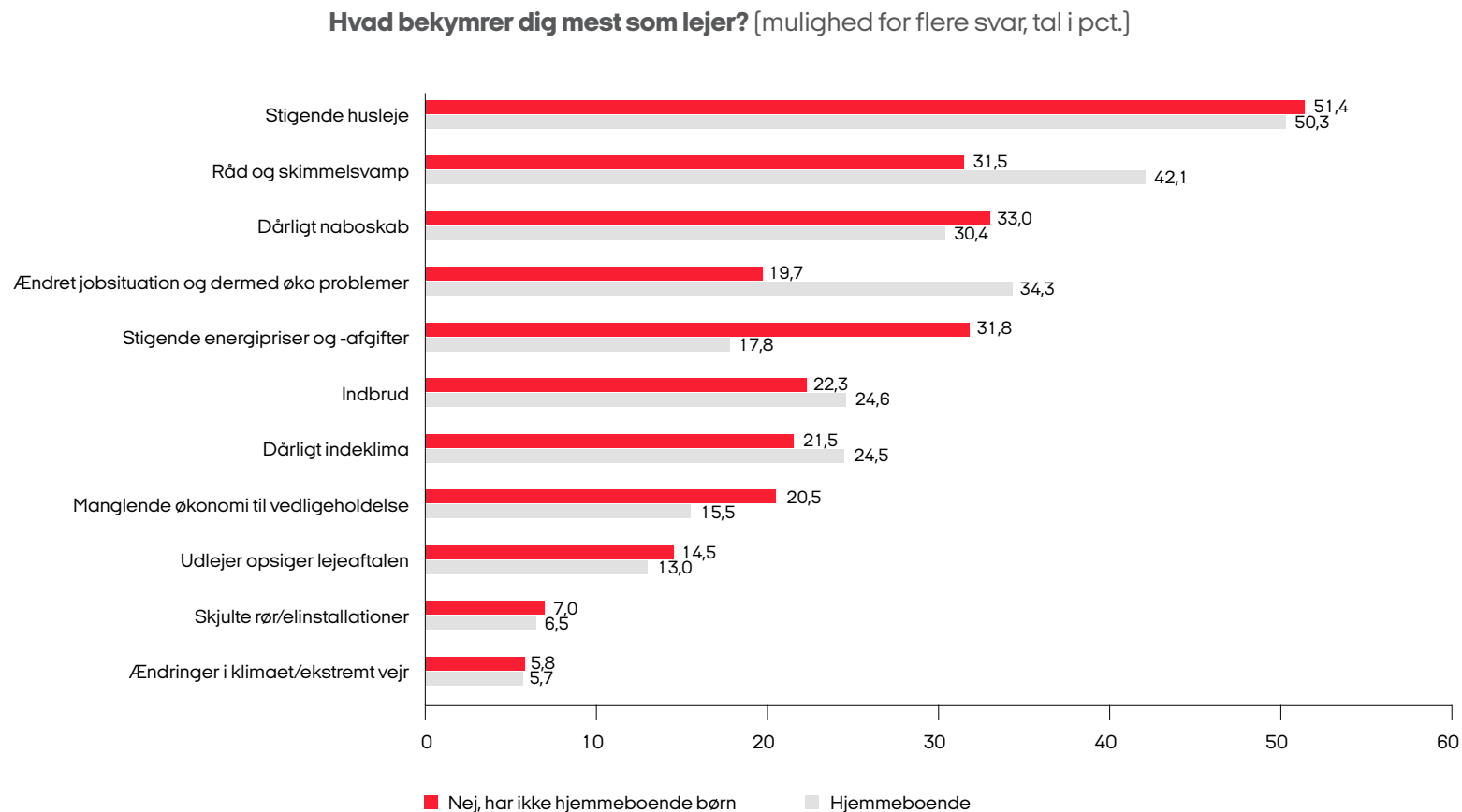

Det bekymrer lejerne

– Fordelt på børn i husstanden

Lejerne med hjemmeboende børn er væsentligt mere bekymrede for råd og skimmelsvamp, end lejerne uden hjemmeboende børn.

Omvendt er lejere uden hjemmeboende børn mere bekymret for stigende energipriser og -afgifter.

Kapitel 3

Naborelationer og tryghed

Naborelationer og tryghed – resumé

Dette kapitel omhandler naborelationer og fællesskaber. Her er fokus på relationerne mellem beboerne i husene og imellem beboerne i etageejendommene.

Kapitlet undersøger både de aktiviteter, som vi har med naboerne og danskernes vurdering af kvaliteten af naboskabet.

Endeligt afdækker kapitlet forholdet mellem naboskab og livskvalitet.

Kapitlet viser bl.a.:

- Syv ud af 10 danskere er tilfredse med deres naborelationer. Til gengæld kender hver tredje kun deres nabo dårligt eller slet ikke.
- Danskernes fællesskaber med naboerne hænger sammen med hvordan vi har valgt at bo.
- Danskere med gode nabofællesskaber har højere livskvalitet end dansker med dårlige naborelationer.
- Til gengæld finder vi gode og dårlige naborelationer i alle samfundslag uafhængigt af uddannelse og indkomst.
- Der er dog en tendens til at naborelationerne er bedst på landet.

Naborelationer og tryghed

– Tilfredshed og relation til naboerne

72,4% af danskerne er tilfredse eller meget tilfredse med naboskabet.

6 ud af 10 danskere har relationer med naboerne, enten som nogen man omgås meget, eller som nogen man har praktiske relationer med, hvor man hjælper hinanden.

Kun 2% har konflikter med naboerne, men hver tredje dansker oplever, at de ikke kender naboerne særlig godt.

Hvor tilfreds er du med naboskabet i dit område?

[tal i pct., kun ét svar]

Meget tilfreds	32,9
Ret tilfreds	39,5
Hverken eller	19,8
Ret utilfreds	3,9
Meget utilfreds	1,6
Ved ikke	2,4

Hvordan er din relation til dine naboer?

[tal i pct., kun ét svar]

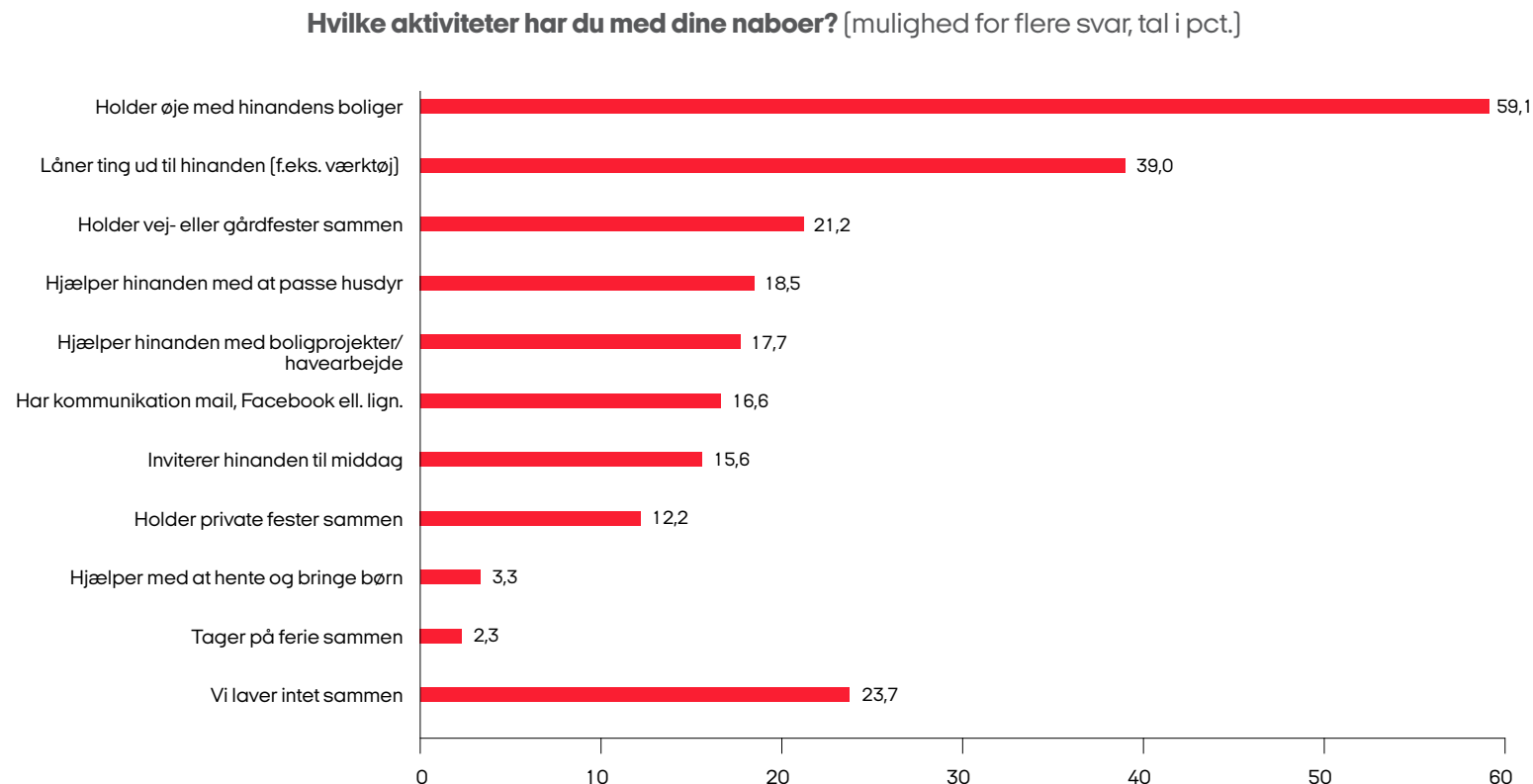
Jeg omgås meget med mine naboer, og vi har et godt naboskab	26,3
Jeg har praktiske relationer med mine naboer	34,8
Vi kender ikke hinanden særligt godt i kvarteret	25,6
Jeg kender ikke mine naboer	7,9
Jeg har konflikter med mine naboer	1,9
Ved ikke	3,5

Naborelationer og tryghed

– Aktiviteter med naboerne

De fleste danskere har praktiske relationer med deres naboer. Det handler om at holde øje med hinandens boliger, men også om at låne ting hos hinanden, f.eks. værktøj.

Hver femte dansker holder vej- eller gårdfester med naboerne.

Naborelationer og tryghed

– Naboskab fordelt på ejerform

72,4% af danskerne er tilfredse med deres naboskab.

Den største andel tilfredse finder vi blandt boligejerne.

Det er samtidig også boligejerne, der har flest aktiviteter med deres naboer.

Hvilke aktiviteter har du med dine naboer? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

	Bor du i ejer-, andels-, eller lejebolig?		
	Ejerbolig	Andelsbolig	Lejebolig
Holder øje med hinandens boliger	70,8	51,8	41,8
Låner ting ud til hinanden [f.eks. værktøj]	45,7	37,7	28,5
Holder vej- eller gårdfester sammen	26,2	29,3	11,3
Hjælper hinanden med boligprojekter/havearbejde	19,6	26,7	12,7
Har kommunikation via mail, Facebook ell. lign.	16,8	22,9	14,9
Hjælper hinanden med at passe husdyr	23,5	13,7	11,6
Inviterer hinanden til middag	19,4	14,7	9,6
Holder private fester sammen	16,2	10,5	6,1
Hjælper med at hente og bringe børn	3,9	1,9	2,4
Tager på ferie sammen	2,6	2,7	1,6
Vi laver intet sammen	15,6	21,0	37,4

Hvor tilfreds er du med naboskabet i dit område? [tal i pct.]

	Bor du i ejer-, andels-, eller lejebolig?		
	Ejerbolig	Andelsbolig	Lejebolig
Meget tilfreds	38,7	29,1	24,2
Ret tilfreds	39,7	41,3	38,8
Hverken eller	16,4	21,2	24,9
Ret utilfreds	2,1	5,1	6,5
Meget utilfreds	1,5	1,3	1,8
Ved ikke	1,6	2,0	3,8

Naborelationer og tryghed

– Naboskab fordelt på alder og urbaniseringsgrad

De mest aktive naboskaber finder man på landet og i de mindre byer.

Jo større by, desto mindre omgås naboerne.

Jo ældre danskerne er, jo mere tilfredse er de med deres naboskab.

Den største tilfredshed med naboskabet findes i Region Nordjylland og i Region Syd-danmark.

	Hvor tilfreds er du med naboskabet i dit område? [tal i pct.]			
	25-39 år	40-49 år	50-69 år	70+ år
Meget tilfreds	20,1	29,4	35,3	48,1
Ret tilfreds	40,2	39,5	40,3	37,0
Hverken eller	25,6	24,0	18,1	11,5
Ret utilfreds	6,4	3,8	3,3	1,7
Meget utilfreds	2,5	2,0	1,1	1,0
Ved ikke	5,1	1,3	1,8	0,7

	Hvor tilfreds er du med naboskabet i dit område? [tal i pct.]				
	Region Hovedstad	Sjælland	Syd- danmark	Midt- jylland	Nord- jylland
Meget tilfreds	28,7	35,4	35,8	32,3	37,3
Ret tilfreds	41,1	37,3	40,2	39,0	37,7
Hverken eller	21,5	19,4	17,3	21,1	17,0
Ret utilfreds	3,8	3,3	3,1	4,4	5,5
Meget utilfreds	1,8	1,7	1,5	1,6	1,2
Ved ikke	3,1	2,9	2,1	1,7	1,4

	Hvordan er din relation til dine naboer? [tal i pct., kun ét svar]					
	Et landdistrikt	By med under 10.000 indbyggere	By med 10.001-50.000 indbyggere	By med 50.001-500.000 indbyggere	Hovedstads- området	Ved ikke
Jeg omgås meget med mine naboer, og vi har et godt naboskab	33,8	32,3	26,3	22,7	21,2	8,2
Jeg har praktiske relationer med mine naboer [vi hjælper hinanden]	36,4	38,0	38,0	29,8	31,3	31,1
Vi kender ikke hinanden særligt godt i kvarteret	18,1	20,7	24,5	29,3	31,7	27,1
Jeg kender ikke mine naboer	6,6	3,9	6,5	12,7	9,8	17,8
Jeg har konflikter med mine naboer	1,9	1,8	1,8	1,9	2,0	3,0
Ved ikke	3,2	3,2	3,0	3,6	4,0	12,8

Naborelationer og tryghed

– Naboskab fordelt på uddannelse og indkomst

Godt naboskab og uddannelse har ikke en entydig sammenhæng. Der er en ret ensartet tilfredshed på tværs af uddannelsesniveauer.

Heller ikke indkomst har en klar sammenhæng med godt naboskab.

De mest utilfredse findes blandt personer med de højeste og de laveste husstandsindkomster.

Hvor tilfreds er du med naboskabet i dit område? [tal i pct.]						
	Uddannelse [DST]					
	Grundskole	Almengymnasial uddannelse	Erhvervs-uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse
Meget tilfreds	34,8	25,4	35,0	31,4	30,7	29,1
Ret tilfreds	38,3	42,5	39,9	37,0	39,6	40,4
Hverken eller	18,8	20,6	18,5	22,6	20,1	24,2
Ret utilfreds	3,8	6,3	3,5	4,8	4,4	3,0
Meget utilfreds	1,8	2,0	1,5	2,0	1,2	1,4
Ved ikke	2,5	3,2	1,6	2,2	3,9	1,9

Hvor tilfreds er du med naboskabet i dit område? [tal i pct.]					
	Husstandsindkomst				
	under 299.999	300.000-599.999	600.000-899.000	900.000-1.249.999	1.250.000-
Meget tilfreds	27,4	32,6	36,0	35,1	35,8
Ret tilfreds	37,9	41,1	39,4	39,4	33,7
Hverken eller	22,9	19,0	19,4	19,8	18,0
Ret utilfreds	5,8	3,3	3,3	2,4	7,9
Meget utilfreds	2,5	1,8	0,9	1,5	3,8
Ved ikke	3,5	2,2	1,0	1,8	0,8

Naborelationer og tryghed

– Naborelationer og livskvalitet

Et godt naboskab og en oplevet tilfredshed med livet hænger tæt sammen.

I gruppen, der oplever et godt naboskab, er den gennemsnitlige tilfredshed med livet 8,4 på en skal fra 0-10.

I gruppen, der oplever et dårligt naboskab, er den gennemsnitlige tilfredshed med livet kun 6,4.

Alt i alt, hvor tilfreds vil du sige, at du er med tilværelsen for tiden? [svar i pct.]					
	Hvor tilfreds er du med naboskabet i dit område?				
	Meget tilfreds	Ret tilfreds	Hverken eller	Ret utilfreds	Meget utilfreds
Alt i alt, hvor tilfreds vil du sige, at du er med tilværelsen for tiden?	8,4	7,7	6,9	6,5	6,4

Note: tallet er gennemsnitsscoren på en skala fra 0-10, hvor 10 er meget tilfreds med tilværelsen og 0 er meget utilfreds.

Naborelationer og tryghed

– Tryghed generelt og krydset med alder

85,3% af danskerne er ret eller meget trygge ved at gå alene efter mørkets frembrud.

De unge mellem 25-39 år er de mindst trygge, mens de 50-69 årige er mest trygge.

Hvor tryk føler du dig ved at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud? [tal i pct.]

Meget tryk	53,1
Ret tryk	32,2
Hverken tryk eller utryk	9,5
Ret utryk	2,9
Meget utryk	1,1
Ved ikke	1,2

Hvor tryk føler du dig ved at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud? [tal i pct.]

	Alder			
	25-39 år	40-49 år	50-69 år	70+ år
Meget tryk	45,0	55,8	57,3	52,9
Ret tryk	34,2	31,1	30,8	33,2
Hverken tryk eller utryk	11,6	8,8	8,4	9,4
Ret utryk	4,0	2,9	2,4	2,7
Meget utryk	2,2	0,6	0,6	0,9
Ved ikke	3,0	0,8	0,5	0,8

Naborelationer og tryghed

– Tryghed krydset med urbaniseringsgrad og geografi

Særligt i landdistrikterne er trygheden høj, mens den er lavest i Hovedstadsområdet.

Zoomer vi ind på Hovedstadsområdet, der generelt har den største utryghed, så er der betydelige forskelle, hvor særligt København og kommunerne vest for København opleves utrygge.

Hvor tryk føler du dig ved at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud?
[fordelt på urbaniseringsgrad, tal i pct.]

	Et landdistrikt	By med under 10.000 indbyggere	By med 10.001-50.000 indbyggere	By med 50.001-500.000 indbyggere	Hovedstadsområdet
Meget tryk	64,8	63,3	54,1	48,6	42,2
Ret tryk	26,1	27,2	32,4	35,0	36,8
Hverken tryk eller utryk	6,2	6,5	9,2	10,7	12,4
Ret utryk	1,2	1,4	2,7	3,4	4,9
Meget utryk	1,1	0,3	0,8	1,2	1,6
Ved ikke	0,5	1,2	0,8	1,1	2,0

Hvor tryk føler du dig ved at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud?
[fordelt på postnummer, tal i pct.]

	Københavns kommune	Frederiksberg	Vest for København	Nord for København
Meget tryk	43,2	61,3	39,1	57,0
Ret tryk	38,7	22,4	40,0	34,2
Hverken tryk eller utryk	12,7	13,9	12,6	4,5
Ret utryk	4,0	0,0	6,4	2,3
Meget utryk	0,6	0,0	1,4	1,9
Ved ikke	0,8	2,4	0,5	0,2

Naborelationer og tryghed

– Tryghed krydset med relation til naboerne

Der er en klar sammenhæng mellem tætte naborelationer og tryghed. Danskere, der har tætte naborelationer, er samtidig mere trygge ved at gå alene efter mørkets frembrud.

Hvor tryk føler du dig ved at gå alene i det område, du bor i, efter mørkets frembrud? [tal i pct.]					
	Hvordan er din relation til naboerne?				
	Jeg omgås meget med mine naboer, og vi har et godt naboskab	Jeg har praktiske relationer med mine naboer – dvs. vi hjælper	Vi kender ikke hinanden særligt godt i kvarteret	Jeg kender ikke mine naboer	Jeg har konflikter med mine naboer
Meget tryk	65,8	56,9	43,1	38,0	35,8
Ret tryk	25,7	33,1	38,2	35,3	26,4
Hverken tryk eller utryk	5,8	7,3	12,7	16,9	21,7
Ret utryk	2,0	1,8	4,2	5,8	6,3
Meget utryk	0,5	0,4	1,3	2,5	8,1
Ved ikke	0,2	0,4	0,5	1,4	1,8

Kapitel 4

Oplevelse af lokalområdet

Oplevelse af lokalområdet – resumé

Dette kapitel omhandler danskernes forhold til det lokalområde, der omgiver os. I dette kapitel undersøges, hvorfor vi bor, hvor vi bor. Og hvad der kunne få os til at flytte.

Her ser vi således på livet i byen, i provinsen, på landet. Og vi ser på de faciliteter, som danskerne efterspørger i forhold til at have et godt boligliv.

Vi ser også på livskvalitet i forskellige dele af landet.

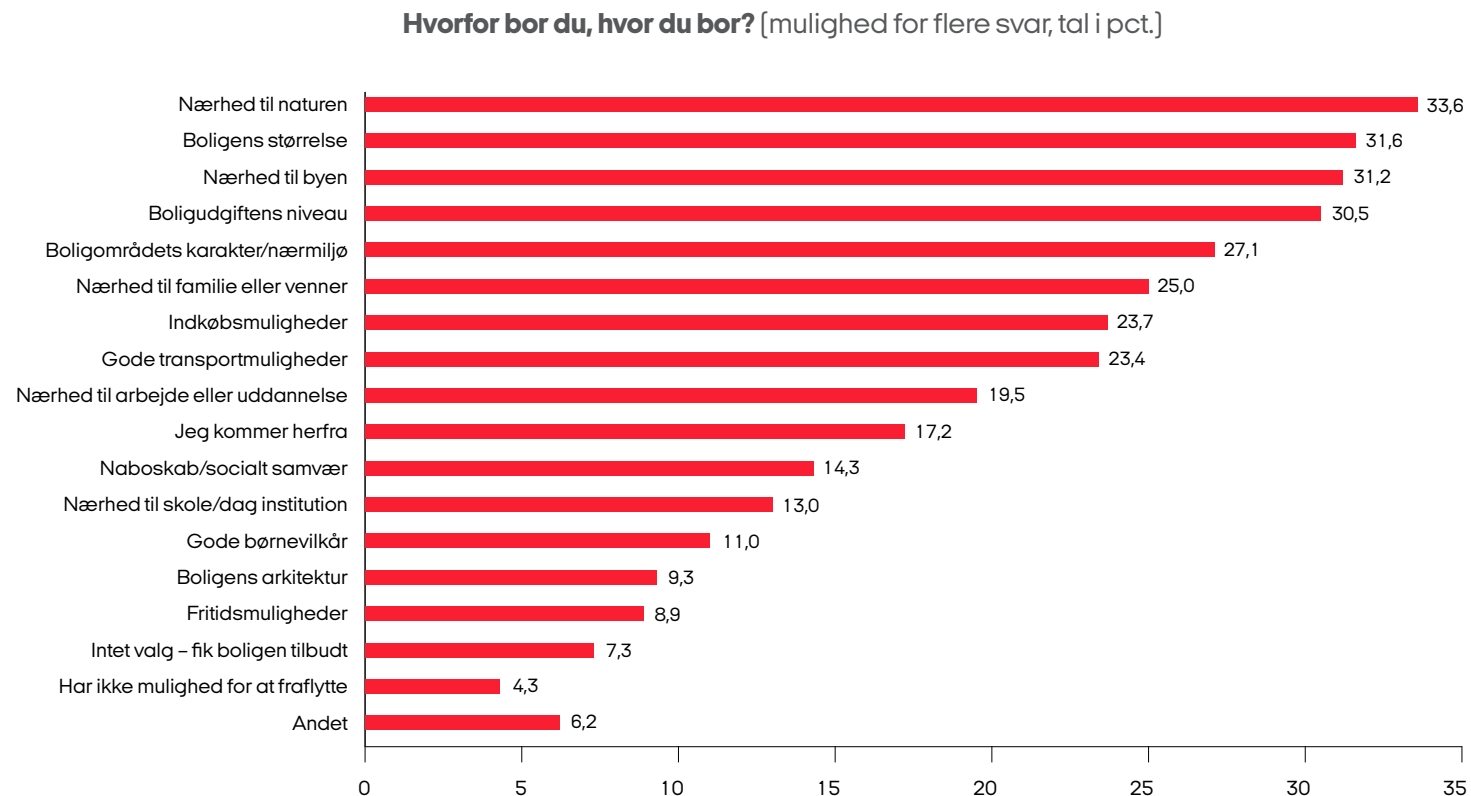
Kapitlet viser bl.a.:

- Nærhed til naturen er den vigtigste årsag til at vi bor, hvor vi bor, efterfulgt af boligens størrelse, nærhed til byen og boligprisen.
- På landet er naturen og nærhed til familie og venner de vigtigste årsager til valg af bopæl.
- Nærhed til naturen er den vigtigste årsag selv i de mellemstore provinsbyer.
- For storbyboere er det nærhed til byliv, gode transportmuligheder, indkøb og nærmiljøet, det vægtes højt.
- Nærhed til naturen er den mest nævnte årsag til at kunne finde på at flytte. Det gælder særligt i Region Syddanmark og Region Sjælland.
- I Region Hovedstaden er det boligudgifter, ændringer i familieforhold og boligens størrelse, der er de vigtigste flytteårsager.

Oplevelse af lokalområdet

– Valg af bopæl

På spørgsmålet "hvorfor bor du, hvor du bor" svarer de fleste danskere nærhed til naturen, efterfulgt af boligens størrelse, nærhed til byen og boligudgiften.

Oplevelse af lokalområdet

– Valg af bopæl fordelt på urbaniseringsgrad

På landet og i de mindre byer er nærhed til naturen og boligafgiftens størrelse de vigtigste årsager til valg af bopæl. Selv i de mellemstore provinsbyer (op til 50.000 indbyggere) er naturen også den vigtigste årsag til valg af bopæl.

For storbyboere er det nærhed til byliv, gode transportmuligheder, indkøb og nærmiljøet, det vægtes højt.

Hvorfor bor du der, hvor du bor? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

	Urbanisering				
	Et landdistrikt	By med under 10.000 indbyggere	By med 10.001-50.000 indbyggere	By med 50.001-500.000 indbyggere	Hovedstadsområdet
Nærhed til arbejde eller uddannelse	13,0	18,5	18,1	23,9	21,7
Nærhed til skole/daginstitution	12,2	13,8	14,0	14,0	10,3
Nærhed til familie eller venner	24,6	26,4	25,0	22,7	26,2
Boligens størrelse	23,4	30,6	32,2	36,5	31,8
Boligens arkitektur	8,8	7,7	9,4	11,2	9,6
Boligudgiftens niveau	29,2	29,5	29,5	30,7	33,3
Boligområdets karakter/nærmiljø	21,3	22,6	27,3	30,7	31,0
Nærhed til naturen	49,7	39,8	36,2	29,7	22,3
Nærhed til byen	10,4	18,9	30,2	44,7	42,2
Fritidsmuligheder	10,3	9,9	8,3	8,1	9,1
Indkøbsmuligheder	13,3	18,8	23,2	30,2	28,4
Gode transportmuligheder	8,6	15,7	20,3	27,3	37,8
Har ikke mulighed for at fraflytte	5,3	3,9	4,5	4,3	4,2
Naboskab/socialt samvær	16,2	16,7	13,9	14,1	11,7
Intet valg – fik boligen tilbudt	5,0	4,8	4,9	8,3	12,8
Jeg kommer herfra	23,1	20,5	17,7	13,6	14,1
Gode børnevilkår	9,9	13,2	10,9	11,1	9,6
Andet	8,5	7,1	6,2	5,0	5,6

Oplevelse af lokalområdet

– Mulige flytteårsager, fordelt på region

Økonomi er den mest nævnte årsag til at kunne finde på at flytte.

I Region Hovedstaden er det boligudgifter og boligens størrelser og ændringer i familieforhold, der er de vigtigste flytteårsager.

Hvad kunne få dig til at flytte fra området? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

	Hovedstaden	Sjælland	Region Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland
Mindre og billigere bolig	14,7	16,8	16,7	15,9	15,9
Større bolig	21,3	12,5	14,2	16,0	13,1
Bedre indrettet bolig	13,6	13,4	13,8	12,5	11,2
Nærmere familie/venner	9,2	9,7	9,3	9,3	10,2
Nærmere arbejdssted	6,1	7,4	6,2	7,5	6,9
Nyt job/uddannelse	11,7	7,8	15,5	16,2	17,1
Tættere på et bycenter/indkøbsmuligheder	4,2	8,5	7,0	9,2	9,4
Mere naturskønt	15,0	9,5	13,5	11,9	11,3
Økonomi	29,5	26,4	26,9	25,5	24,7
Et bedre boligområde	12,4	6,9	8,2	8,4	8,1
Ændringer i familieforhold	24,7	23,9	28,3	27,0	26,7
Manglende bredbåndsforbindelse	3,2	3,6	3,7	4,1	2,3
Andet	5,1	5,5	4,8	6,0	6,4
Jeg flytter helt sikkert ikke herfra	26,8	28,0	27,8	25,1	29,2

Oplevelse af lokalområdet

– Mulige flytteårsager, fordelt på uddannelsesniveau

Nærhed til byen og selve boligområdets karakter vægtes højt af danskere med lang videregående uddannelse.

For de kortere uddannelsesniveauer vægtes nærhed til naturen, boligens pris og boligens størrelse.

Hvorfor bor du, hvor bor du? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

	Grundskole	Almengymnasial uddannelse	Erhvervsuddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse
Nærhed til naturen	33,7	26,4	35,6	37,8	38,6	36,6
Boligens størrelse	30,9	28,1	31,8	31,9	35,7	37,9
Nærhed til byen	26,9	34,6	28,5	29,5	35,9	41,3
Boligudgiftens niveau	28,8	32,3	29,4	32,7	32,8	31,7
Boligområdets karakter/nærmiljø	22,3	22,7	27,9	29,7	32,2	38,7
Indkøbsmuligheder	25,8	23,2	25,2	24,9	24,4	23,7
Nærhed til familie eller venner	21,2	24,2	26,3	26,1	24,2	22,2
Gode transportmuligheder	21,3	24,7	22,2	21,9	23,0	31,7
Nærhed til arbejde eller uddannelse	10,5	23,5	16,2	18,3	21,7	27,6
Jeg kommer herfra	19,1	18,0	18,0	17,1	12,1	11,1
Naboskab/socialt samvær	16,7	8,9	15,8	15,9	16,1	14,1
Nærhed til skole/daginstitution	6,7	11,1	12,4	14,5	13,2	12,3
Boligens arkitektur	6,2	8,6	8,4	9,4	14,1	19,9
Gode børnevilkår	6,2	8,9	9,5	11,0	11,5	11,2
Fritidsmuligheder	9,2	7,4	8,7	10,8	9,6	9,4
Intet valg – fik boligen tilbudt	7,8	12,6	6,3	6,0	5,7	5,1
Andet	5,2	3,5	6,6	8,6	6,1	6,2
Har ikke mulighed for at fraflytte	4,0	5,9	4,0	3,8	3,3	2,9

Oplevelse af lokalområdet

– Mulige flytteårsager, fordelt på urbaniseringsgrad og ejerform

For lejere og andelsbolig-havere i storbyerne er det særligt flere m², der kan få os til at flytte.

For boligejerne i storbyer er det økonomien og ændringer i familieforhold, der er de vigtigste potentielle flytte-årsager.

I de mindre byer og på landet er det ligeledes økonomi og ændrede familieforhold, der er væsentligst.

Særligt for lejeboliger i byerne er udsigten til et bedre boligområde også motiverende for at flytte.

Hvad kunne få dig til at flytte fra området? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

	Urbanisering											
	Et landdistrikt*		En by med under 10.000 indbyggere*		En by med 10.000-50.000 indbyggere		En by med 50.001-500.000 indbyggere			Hovedstadsområdet		
	Ejer-bolig	Leje-bolig	Ejer-bolig	Leje-bolig	Ejer-bolig	Leje-bolig	Ejer-bolig	Andels-bolig	Leje-bolig	Ejer-bolig	Andels-bolig	Leje-bolig
Mindre og billigere bolig	18,4	13,5	20,2	8,1	18,4	12,0	17,2	12,5	11,6	16,0	4,8	12,4
Større bolig	5,1	14,8	5,1	16,8	9,1	22,6	10,6	15,7	33,0	16,7	32,6	25,7
Bedre indrettet bolig	4,9	16,2	8,0	17,6	10,0	16,6	12,8	8,0	18,7	13,4	15,0	14,3
Nærmere familie/venner	9,3	15,4	7,7	12,5	5,8	11,4	7,1	12,9	13,0	7,6	7,8	9,4
Nærmere arbejdssted	6,4	11,7	4,4	8,1	4,6	9,1	4,5	6,8	10,2	5,8	7,3	6,6
Nyt job/uddannelse	7,0	10,3	7,9	17,8	10,4	13,9	10,8	15,6	28,4	11,1	15,6	14,1
Tættere på indkøbs-muligheder	9,3	8,6	8,9	7,4	8,1	5,3	6,6	11,3	5,7	4,5	1,6	3,5
Mere naturskønt	7,1	9,9	7,3	13,4	9,9	11,8	12,6	4,6	21,2	12,1	20,9	17,2
Økonomi	21,8	25,3	20,2	26,5	20,6	35,5	21,1	17,1	37,9	27,1	26,4	31,6
Et bedre boligområde	1,7	5,5	4,2	10,3	4,5	12,6	8,4	3,3	17,1	9,9	15,3	16,0
Ændringer i familieforhold	26,1	32,1	25,9	23,3	26,8	22,9	26,9	24,1	23,9	24,7	26,2	20,9
Jeg flytter helt sikkert ikke herfra	27,2	19,3	29,9	20,8	28,5	21,0	27,7	35,0	16,2	25,2	28,1	24,5
Ved ikke	6,5	2,4	5,2	8,3	5,4	6,9	4,0	7,2	5,0	3,8	2,6	3,6

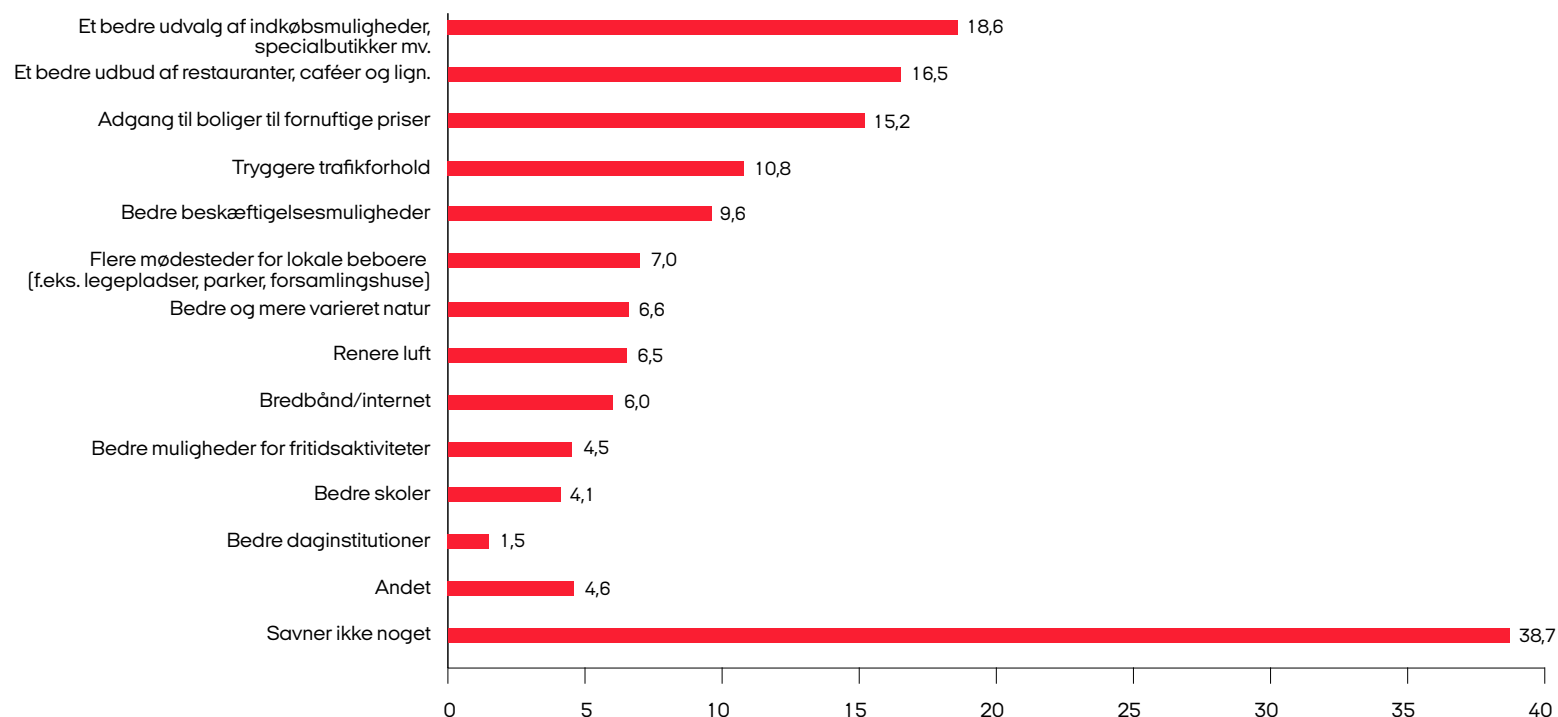
Oplevelse af lokalområdet

– Ønsker til lokalområdet

Et bedre byliv i form af indkøbsmuligheder, specialbutikker, restauranter og cafeer er de mest efterspurgte ønsker til lokalområdet.

Herefter kommer et bredere udvalg af billige boliger og tryggere trafikforhold.

Hvad savner du mest i dit lokalområde? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

Oplevelse af lokalområdet

– Ønsker til lokalområdet fordelt på regioner

I Region Hovedstaden savner flere et bredere udvalg af billige boliger end i de øvrige regioner.

Her ligger renere luftkvalitet også højt på ønskesedlen, sammenholdt med de øvrige regioner.

I de øvrige regioner er det mest efterspurgt bedre indkøbsmuligheder.

I Region Sjælland og Region Nordjylland efterlyses også bedre beskæftigelsesmuligheder.

Hvad savner du mest i dit lokalområde? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

	Region				
	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland
Adgang til boliger til fornuftige priser	22,7	13,9	10,1	13,0	9,5
Bedre beskæftigelsesmuligheder	4,6	15,2	10,6	10,0	13,9
Et bedre udvalg af indkøbsmuligheder, specialbutikker mv.	18,7	17,8	18,6	19,4	17,0
Et bedre udbud af restauranter, caféer og lign.	19,3	14,8	13,6	17,0	15,1
Renere luft	12,8	2,4	3,6	4,3	3,7
Bedre og mere varieret natur	9,7	3,5	5,1	5,8	5,9
Tryggere trafikforhold	13,3	8,1	9,3	12,0	7,7
Bedre muligheder for fritidsaktiviteter	4,6	4,7	4,4	4,4	4,4
Bedre skoler	3,5	6,0	3,9	3,5	5,1
Bedre daginstitutioner	1,2	1,3	1,9	1,7	1,7
Flere mødesteder for lokale beboere [f.eks. legepladser, parker, forsamlingshuse]	7,0	7,2	7,2	6,8	6,5
Bredbånd/internet	5,6	9,1	5,0	6,0	4,5
Andet	4,9	4,0	4,4	4,5	5,6
Savner ikke noget	33,0	39,6	44,1	39,7	42,2

Oplevelse af lokalområdet

– Ønsker til lokalområdet fordelt på urbaniseringsgrad

I Hovedstaden savner beboerne især adgang til flere boliger til fornuftige priser, bedre udbud af restauranter mv. samt renere luft.

På landet svarer beboerne især et bedre udvalg af indkøbsmuligheder mv., bedre beskæftigelsesmuligheder og et bredere udvalg af restauranter mv.

Hvad savner du mest i dit lokalområde? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

	Urbanisering				
	Et landdistrikt	En by med under 10.000 indbyggere	En by med 10.000-50.000 indbyggere	En by med 50.001-500.000 indbyggere	Hovedstadsområdet
Adgang til boliger til fornuftige priser	5,7	8,3	13,7	17,5	25,8
Bedre beskæftigelsesmuligheder	15,6	13,8	10,8	7,2	3,5
Et bedre udvalg af indkøbsmuligheder, specialbutikker mv.	24,0	25,1	16,4	14,8	15,6
Et bedre udbud af restauranter, caféer og lign.	13,6	19,2	15,0	14,0	19,3
Renere luft	1,0	1,0	2,9	7,7	17,0
Bedre og mere varieret natur	2,7	3,5	3,8	9,0	12,3
Tryggere trafikforhold	7,9	8,4	8,9	12,4	15,7
Bedre muligheder for fritidsaktiviteter	5,3	4,5	4,5	4,5	3,9
Bedre skoler	5,2	4,4	3,9	3,9	3,8
Bedre daginstitutioner	1,4	1,6	1,4	2,0	1,2
Flere mødesteder for lokale beboere (f.eks. legepladser, parker, forsamlingshuse)	5,3	6,9	6,7	8,3	7,0
Bredbånd / internet	10,2	5,9	6,0	5,1	5,0
Andet	4,3	5,3	4,2	4,5	4,8
Savner ikke noget	40,3	38,7	43,6	40,6	31,5

Oplevelse af lokalområdet

– Livskvalitet fordelt på urbaniseringsgrad, region og alder

3 ud af 4 danskere har en høj selvoplevet livskvalitet. Ser vi på regioner topper Region Sjælland, mens Region Hovedstaden er i bunden.

Ser vi derimod på urbaniseringsgrad er det landdistrikterne, hvor vi finder den højeste livskvalitet.

Den laveste selvoplevede livskvalitet finder vi blandt de yngre respondenter i de mellemstore provinsbyer.

Danskernes oplevede livskvalitet i gennemsnit baseret på en skala fra 0 til 10, krydset med region.
[tal som gennemsnit på en skala fra 0 til 10]

	Hovedstaden	Sjælland	Region Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland
i alt: høj livskvalitet	7,65	7,86	7,72	7,69	7,69

Andel af danskere med høj livskvalitet* krydset med alder og urbaniseringsgrad [tal i pct.]

Alder	Et landdistrikt	En by med under * 10.000 indbyggere	En by med 10.000-50.000 indbyggere	En by med 50.001-500.000 indbyggere	Hovedstads- området
25-39	70,0	71,1	63,2	63,7	66,4
40-49	82,5	75,1	71,0	69,2	71,6
50-69	83,5	83,8	80,4	82,9	78,2
70+	88,1	86,7	87,7	85,3	85,6

Base: Alle, n = 7.090
*Høj livskvalitet = svar 7-10 på en skala fra 0-10, hvor 0 er meget utilfreds og 10 er meget tilfreds med livet

Oplevelse af lokalområdet

– Naturoplevelser fordelt på region

Selvom "nærhed til natur" er den hyppigste forklaring på valg af bopæl, er det kun hver sjette dansker, der benytter naturen dagligt, men kun 40% opsøger naturen minimum en gang om ugen.

Region Syddanmark har den største andel borgere med hyppig brug af naturen.

Hvor tit tager du på naturoplevelse i nærheden af, hvor du bor? (tal i pct.)

	Region					Total
	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	
Dagligt eller næsten dagligt	16,7	18	21,1	17,7	18,4	18,2
Ca. en gang om ugen	23,1	19,8	22,9	21,2	21,9	22
Ca. en gang om måneden	20,6	21	22,7	24,8	23,9	22,3
Sjældnere	27,5	31,4	24	25,6	27,7	26,9
Aldrig	7,4	5,8	5,5	6,6	4,3	6,2
Ved ikke	4,9	4	3,7	4,2	3,8	4,2

Oplevelse af lokalområdet

– Naturoplevelser fordelt på region

60% af danskerne vil anbefale deres lokalområde til en ven eller kollega.

Region Nordjylland har den største andel af indbyggere, der vil anbefale deres lokalområde.

Region Sjælland har den laveste.

I hvilken grad vil du anbefale dit lokalområde?
[på en skala fra 0 til 10 hvor 0 er slet ikke sandsynligt, hvor 10 er meget sandsynligt] [pct., andel, der svarer 8, 9 og 10]

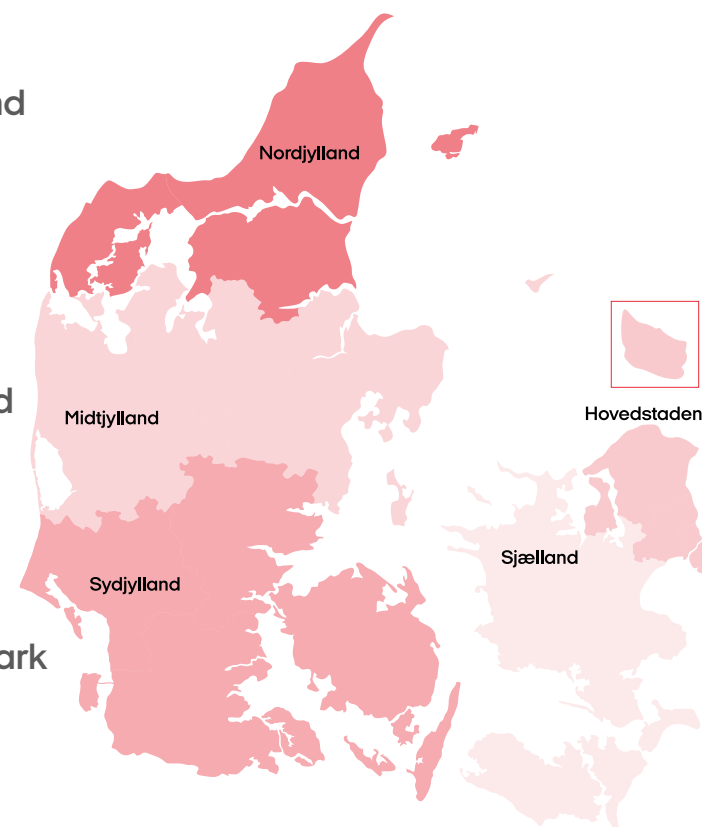
Region Nordjylland
64,0%

Region Midtjylland
60,5%

Region Syddanmark
58,4%

Region Hovedstaden
62,0%

Region Sjælland
55,7%

Kapitel 5

Boligens sundhed og indeklima

Boligens sundhed og indeklima – resumé

Kapitlet omhandler danskernes adfærd og forbedringer i forhold til boligens indeklima.

Indeklima skal forstås i bred forstand og inkluderer således støj, støv, røg, varme, kulde, fugt, luftkvalitet osv.

Mere end halvdelen af danskerne oplever ét eller flere indeklimaproblemer. Og som kapitlet viser, er der en sammenhæng mellem indeklima og oplevet livskvalitet.

Kapitlet viser bl.a.:

- Træk og kulde, kolde vægge og fugt og skimmelsvamp er de hyppigste indeklimaproblemer.
- Mere end hver anden boligejer oplever indeklimaproblemer.
- De hyppigste tiltag for et bedre indeklima er udluftning og undgå at ryge.
- Danskerne reagerer på det de ser, lugter eller føler.
- Ældre laver oftere gennemtræk end yngre beboere.
- Danskere med indeklimaproblemer vurderer deres livskvalitet lavere end beboere uden indeklimaproblemer.

Boligens sundhed og indeklima

– Indeklimaudfordringer

Mere end halvdelen af danskerne angiver ét eller flere indeklimaproblemer.

De mest hyppige er træk, kulde, fugt/skimmel-svamp, kolde vægge og støj.

Har du problemer med indeklimaet i din nuværende bolig? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

Træk og kulde	22,5
Kolde vægge	18,2
Fugt og skimmelsvamp	13,9
Støj	11,2
Varmen/ for høj temperatur	7,0
Dagslys [for meget/for lidt]	6,3
Røg [f.eks. fra køkken, brændeovn, pejs, mv.]	6,0
Støv / husstøvmider	5,8
Luften, generelt [dårlig luftkvalitet]	5,3
Radon fra undergrunden	1,2
Andet, notér	1,5
Nej, ingen af disse	45,4
Ved ikke	3,6

Boligens sundhed og indeklima

– Indeklimaudfordringer fordelt på boligtype

Flere beboere i etageejendomme oplever indeklimaproblemer end i de andre boligtyper. Der gælder især træk, kulde, kolde vægge samt støj. Færrest, blandt de der bor i hus/villa, oplever indeklimaproblemer.

Problemer med indeklimaet i din nuværende bolig? [mulighed for flere svar, tal i pct.]					
	Hvilken form for bolig bor du i?				
	Hus / Villa / Parcelhus	Række- / klynge-/ kædehus	Gård	Etageejendom, beboelses-ejendom [lejlighed]	Værelse
Træk og kulde	17,6	20,7	22,7	30,2	25,7
Kolde vægge	14,0	16,9	19,3	25,0	13,4
Fugt og skimmelsvamp	12,5	14,3	14,9	15,6	19,0
Røg [f.eks. fra køkken, brændeovn, pejs, mv.]	6,9	2,8	7,2	5,8	8,3
Varmen/ for høj temperatur	6,0	6,9	5,8	8,5	12,3
Røg [f.eks. fra køkken, brændeovn, pejs, mv.]	6,9	2,8	7,2	5,8	8,3
Støv / husstøvmider	4,8	4,6	2,7	8,2	4,3
Støj	4,5	6,9	3,1	22,9	21,2
Dagslys [for meget/for lidt]	3,9	5,9	2,9	9,8	14,5
Luften, generelt [dårlig luftkvalitet]	3,3	7,8	2,4	7,3	8,5
Nej, ingen af disse	53,0	50,5	47,2	33,2	25,9
Ved ikke	3,9	2,9	6,5	2,7	4,3

Boligens sundhed og indeklima

– Indeklimaudfordringer fordelt på boligens opførelsesår

Beboere i ældre ejendomme har hyppigst indeklima-problemer.

Mens træk og kulde er det største problem for danskere bosat i boliger opført i 1900-tallet eller før, så er varme og for høj temperatur hovedproblemet for nye boliger opført i dette årtusinde.

Det er også i nye boliger at flest oplever dårlig luftkvalitet.

	Problemer med indeklimaet i din nuværende bolig? [mulighed for flere svar, tal i pct.]				
	Hvornår er dit hus opført?				
	Før 1930	1930-1959	1960-1979	1980-1999	2000 eller nyere
Træk og kulde	26,9	25,0	17,1	14,4	6,7
Kolde vægge	23,6	21,4	14,3	7,8	4,4
Fugt og skimmelsvamp	15,4	19,9	11,8	10,3	5,9
Røg [f.eks. fra køkken, brændeovn, pejs, mv.]	8,9	7,2	5,3	5,6	3,3
Støv / husstøvmider	5,6	4,3	3,5	5,4	5,2
Varmen/ for høj temperatur	4,9	5,2	5,1	5,9	14,0
Støj	4,8	6,3	2,9	7,4	6,2
Dagslys [for meget/for lidt]	4,7	3,9	3,7	5,2	5,2
Luften, generelt [dårlig luftkvalitet]	3,1	3,5	3,7	4,8	6,2
Radon fra undergrunden	1,1	2,4	1,1	1,4	1,6
Nej, ingen af disse	43,9	42,4	55,1	57,5	64,0
Ved ikke	4,0	4,3	4,7	2,4	1,1

Boligens sundhed og indeklima

– Forbedringer foretaget

Flertallet af danskerne har aktivt foretaget forbedringer af indeklimaet primært gennem udluftning og undgået rygning.

Langt hovedparten reagerer på øjet eller andre sanser, mens 6,8% har fået foretaget målinger, f.eks. af luftfugtighed, CO₂-niveau eller radon. 56,5% af dem, der har foretaget forbedringer har helt eller delvist afhjulpet problemet.

Hvad har du foretaget for at forbedre indeklimaet i din bolig? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

Udluftning [øget udluftning]	43,5
Undgået rygning	31,1
Opvarmet rum i din bolig	19,7
Rengøring [oftere]	18,8
Forbedret isoleringen af din bolig	17,0
Repareret fugt- og vandskader hurtigt efter fremkomst	12,4
Begrænset brugen af brændeovn, pejse og stearinlys	11,9
Anvendt maling og lakker uden organiske opløsningsmidler	8,7
Installeret ventilation [ventilationsanlæg i større eller mindre omfang]	8,0
Støbt radontæt membran over fundamentet	1,2
Nej, intet	23,7
Ved ikke	3,7

Kontrol af indeklimaet i din bolig? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

Reagerer på det øjet ser	48,3
Kontakter fagfolk	6,9
Har fået/får foretaget målinger	6,8
Har ikke foretaget noget/ intet	41,9

Er du sluppet helt af med indeklimaproblemerne, eller kommer problemerne igen? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

Ja, sluppet helt af med problemerne	17,3
Problemerne er til dels ophørt	39,2
Problemerne er vendt/vender tilbage	18,4
Ved ikke	25,1

Boligens sundhed og indeklima

– Udluftningsvaner

7 ud af 10 danskere lukker to eller flere vinduer/døre op dagligt og skaber på den måde gennemtræk og udluftning i hjemmet.

Særligt de ældre lufter ofte ud, mens det i mindre grad gælder den unge generation og forældre til mindre børn.

Hvor tit laver du/husstanden gennemtræk (flere døre/ vinduer åbne) i boligen? [tal i pct.]	
Flere gange om dagen	31,1
En gang om dagen	39,1
En gang hver 2. dag	8,7
To gange om ugen	9,5
Sjældnere	9,5
Aldrig	2,1

Hvor tit laver du/husstanden gennemtræk (flere døre/ vinduer åbne) i boligen? [tal i pct.]				
	25-39 år	40-49 år	50-69 år	70+ år
Flere gange om dagen	21,2	29,7	35,6	36,2
En gang om dagen	32,5	35,2	41,1	47,5
En gang hver 2. dag	15,5	10,0	6,0	4,0
To gange om ugen	13,8	12,3	7,4	5,5
Sjældnere	12,6	10,8	8,8	5,7
Aldrig	4,4	2,1	1,1	1,1

Hvor tit laver du/husstanden gennemtræk (flere døre/ vinduer åbne) i boligen? [tal i pct.]		
	Småbørnsforældre*	Ingen hjemmeboende børn
Flere gange om dagen	23,8	32,7
En gang om dagen	40,0	39,1
En gang hver 2. dag	12,4	7,8
To gange om ugen	11,8	8,9
Sjældnere	9,2	9,7
Aldrig	2,9	1,8

* Ét eller flere børn fra 0-6 år i husstanden

Boligens sundhed og indeklima

– Indeklima og livskvalitet

Sammenholder vi oplevet livskvalitet (på en skala fra 0-10, hvor 10 er bedst), så er der en tydelig sammenhæng mellem indeklimaproblemer og livskvalitet.

Blandt danskere uden indeklimaproblemer er den gennemsnitlige oplevede livskvalitet 8,2 på en skala fra 0-10.

Blandt dem, der er plaget af dårlig luftkvalitet er gennemsnittet kun 6,2.

Alt i alt, hvor tilfreds vil du sige, at du er med tilværelsen for tiden? Har du problemer med indeklimaet i din nuværende bolig? (svar i pct.)												
	Dårlig luftkvalitet	Fugt og skimmel- svamp	Varmen/ for høj tempe- ratur	Træk og kulde	Kolde vægge	Røg (f.eks. fra køkken, pejs)	Dagslys (for meget/ for lidt)	Radon fra under- grunden	Støj	Støv / husstøv- mider	Andet, notér	Nej, ingen af disse
Tilfredshed med livet (gennemsnitscore)	6,7	7,1	7,0	7,3	7,4	7,4	6,8	7,3	6,8	6,8	6,9	8,2

* Note: Tallet angiver den gennemsnitlige oplevede livskvalitet hos danskerne baseret på en skala gående fra 0 til 10, hvor 0 er meget utilfreds, mens 10 er meget tilfreds.

Kapitel 6

Boligforbedringer

Boligens vedligehold – resumé

Kapitlet omhandler danskerne's lyst til at vedligeholde deres boliger.

Da lejere har begrænset ansvar for vedligehold af boligen, er det alene boligejerne, der har besvaret spørgsmålene i kapitlet.

Kapitlet viser bl.a.:

- Den vigtigste motivation for vedligehold er, at det kan blive dyrere at vente "til problemet bliver mærkbart..."
- Økonomien er den største barriere for at vedligeholde – især blandt de unge boligejere.
- Økonomien betyder dog mindre og mindre.
- Det arkitektoniske og æstetiske motiverer i stigende grad. 54,4% af boligejerne opfatter boligens arkitektur som vigtig eller meget vigtig ved vedligehold af boligen.

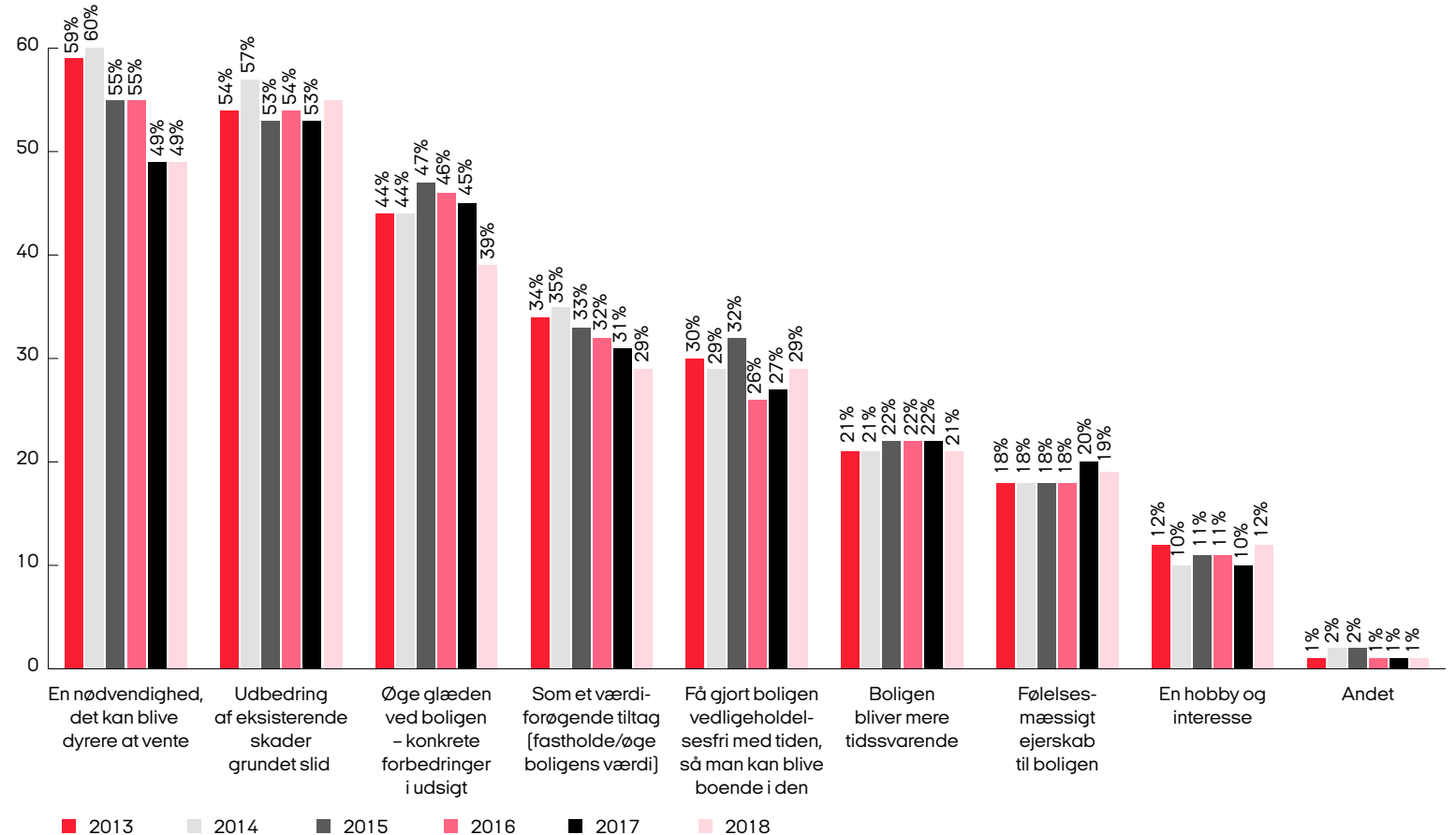
Boligens vedligehold

– Boligejeres motiver til at vedligeholde

Lidt færre vurderer at det kan blive dyrere at vente. Flest boligejere peger på at motivationen kommer af at konstatere slid på boligen.

12% ser boligvedligehold som en hobby og interesse.

Hvilke forhold motiverer til at få foretaget generel vedligeholdelse i din husstand? (mulighed for flere svar, tal i pct.)

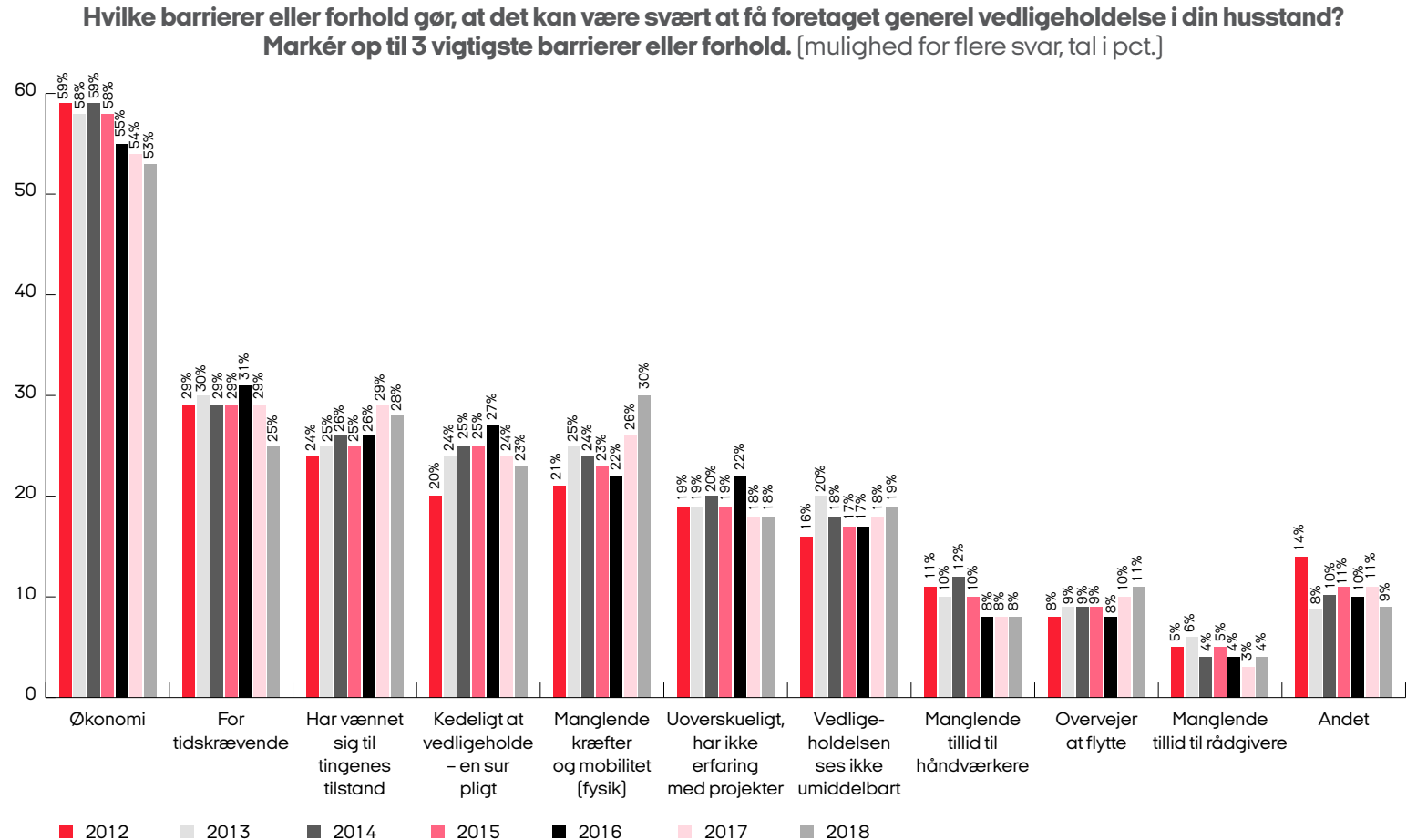

Boligens vedligehold

– Barrierer for vedligehold set over tid

Økonomien er den største barriere for at få foretaget det løbende af boligen – men betydningen af økonomi er støt faldende som årsag siden 2012.

Mange danske boligejere ser vedligeholdelsesarbejdet som "tidskrævende", "kedeligt" og "uoverskueligt".

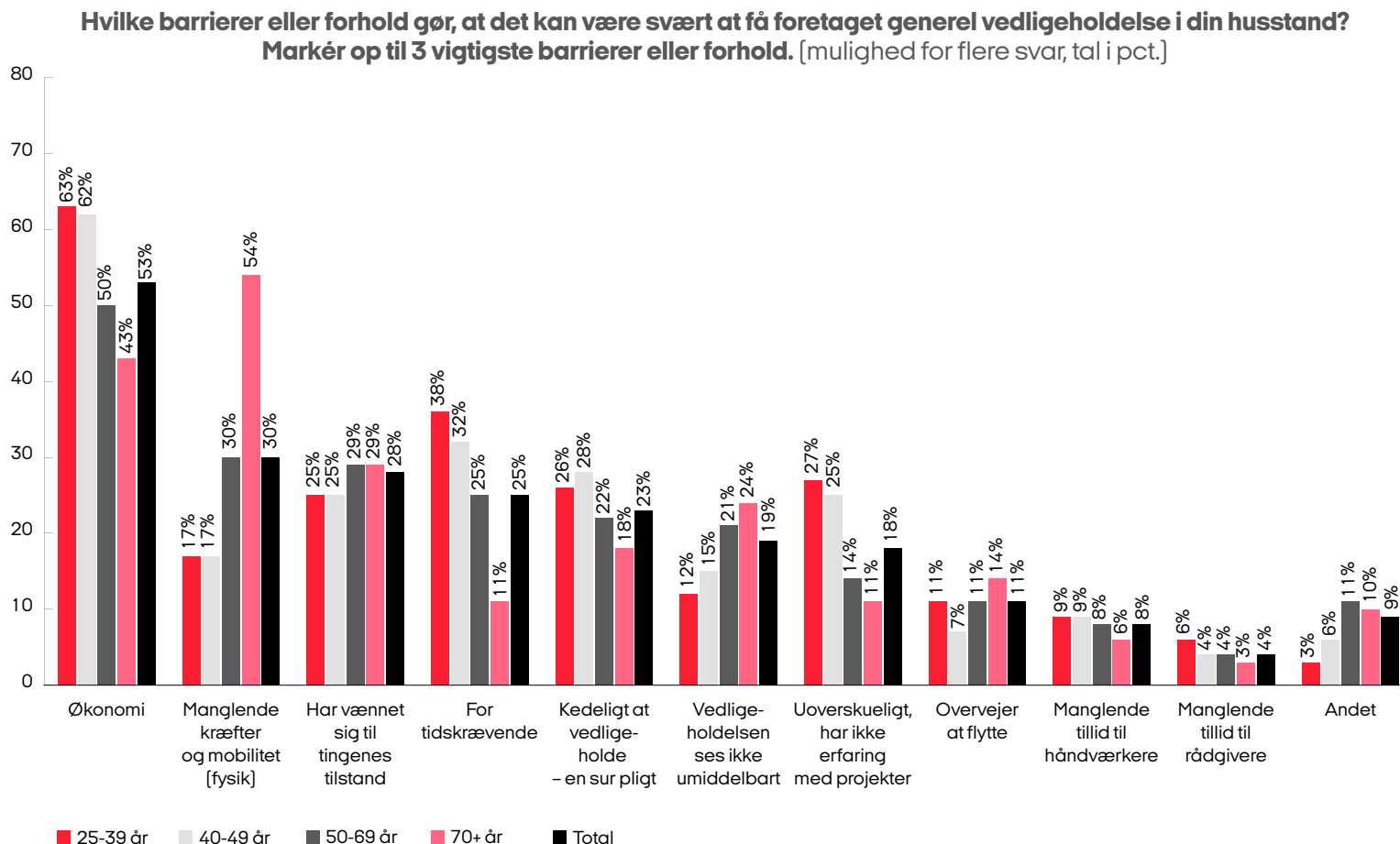
Boligens vedligehold

– Barrierer for vedligehold fordelt på alder

Økonomien er den største barriere – især for de unge boligejere.

De ældre boligejere har "manglende kræfter og mobilitet" som den største barriere.

Især de unge boligejere ser vedligeholdelsesarbejdet som "tidskrævende", "kedeligt" og "uoverskueligt".

Boligens vedligehold

– Arkitekturens betydning ved vedligehold for boligejerne

Det arkitektoniske og æstetiske motiverer i stigende grad. 54,4% af boligejerne opfatter boligens arkitektur som vigtig eller meget vigtig ved vedligehold af boligen. Særligt de ældre vægter arkitektur højt ved vedligehold.

Særligt ejere af de helt gamle og helt nye huse opfatter boligens arkitektur som meget vigtig i forbindelse med vedligehold af boligen.

Hvor vigtig er boligens arkitektur (design, udseende), når du vedligeholder din bolig? [tal i pct.]	
Meget vigtig	14,3
Vigtig	40,1
Lidt vigtig	30,5
Slet ikke vigtig	10,7
Ved ikke	4,4

Hvor vigtig er boligens arkitektur (design, udseende), når du vedligeholder din bolig? [tal i pct.]				
	Alder			
	25-39 år	40-49 år	50-69 år	70+ år
Meget vigtig	11,4	10,0	12,6	14,2
Vigtig	32,5	32,9	35,6	41,8
Lidt vigtig	31,8	32,2	29,8	23,6
Slet ikke vigtig	14,3	17,8	15,6	12,3
Ved ikke	10,0	7,0	6,4	8,2

Hvordan er din relation til dine naboer? [tal i pct., kun ét svar]					
	Hvornår er dit hus opført?				
	Før 1930	1930-1959	1960-1979	1980-1999	2000 eller nyere
Meget vigtig	21,4	14,7	9,9	11,6	21,7
Vigtig	39,8	43,2	41,0	40,7	40,3
Lidt vigtig	25,2	30,7	32,9	32,6	23,1
Slet ikke vigtig	10,7	8,3	11,5	12,1	7,8
Ved ikke	2,8	3,1	4,8	3,0	7,0

Boligens vedligehold

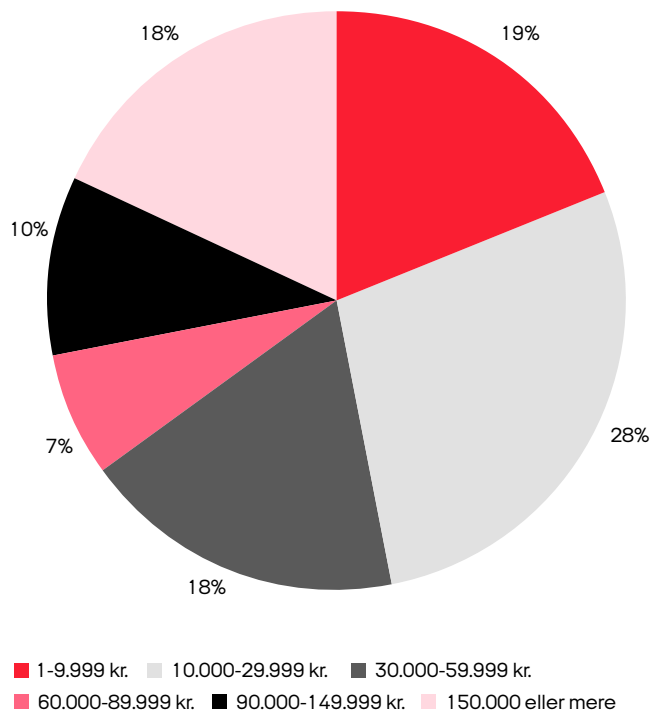
– Penge brugt på større vedligehold

I gennemsnit er der brugt 64.720 kr. inden for det seneste år:

Fordelt på husets opførelses år

Bolig opført:	Gens.
Før 1930	56.850 kr.
1930-1959	71.000 kr.
1960-1979	65.600 kr.
1980-1999	73.500 kr.
2000 eller nyere	56.800 kr.

Hvor mange penge vil du vurdere, at du i alt har brugt på udbedringer af større vedligeholdelsesarbejde inden for det seneste år? [tal i pct.]

Kapitel 7

Håndværkere og gør-det-selv arbejde

Håndværkere og gør-det-selv arbejde – resumé

Kapitlet omhandler håndværkere og gør-det-selv-arbejde.

Da lejere har begrænset ansvar for vedligeholde af boligen er det alene boligejerne, der har besvaret spørgsmålene i kapitlet.

Kapitlet viser bl.a.:

- Boligejerne har stadig håndværkere som den primære at spørge om råd om vedligehold.
- Det gælder dog ikke de unge, der bruger familien eller selv søger på internettet.
- Andelen af boligejere, der har benyttet håndværkere det seneste år er faldende.
- Tilfredsheden med håndværkere er generelt høj. Men Hovedstaden ligger lavt målt på tilfredshed med om håndværkeren kommer til aftalt tid.
- Det er særligt på landet og i de mindre byer at danskerne gør-det-selv.

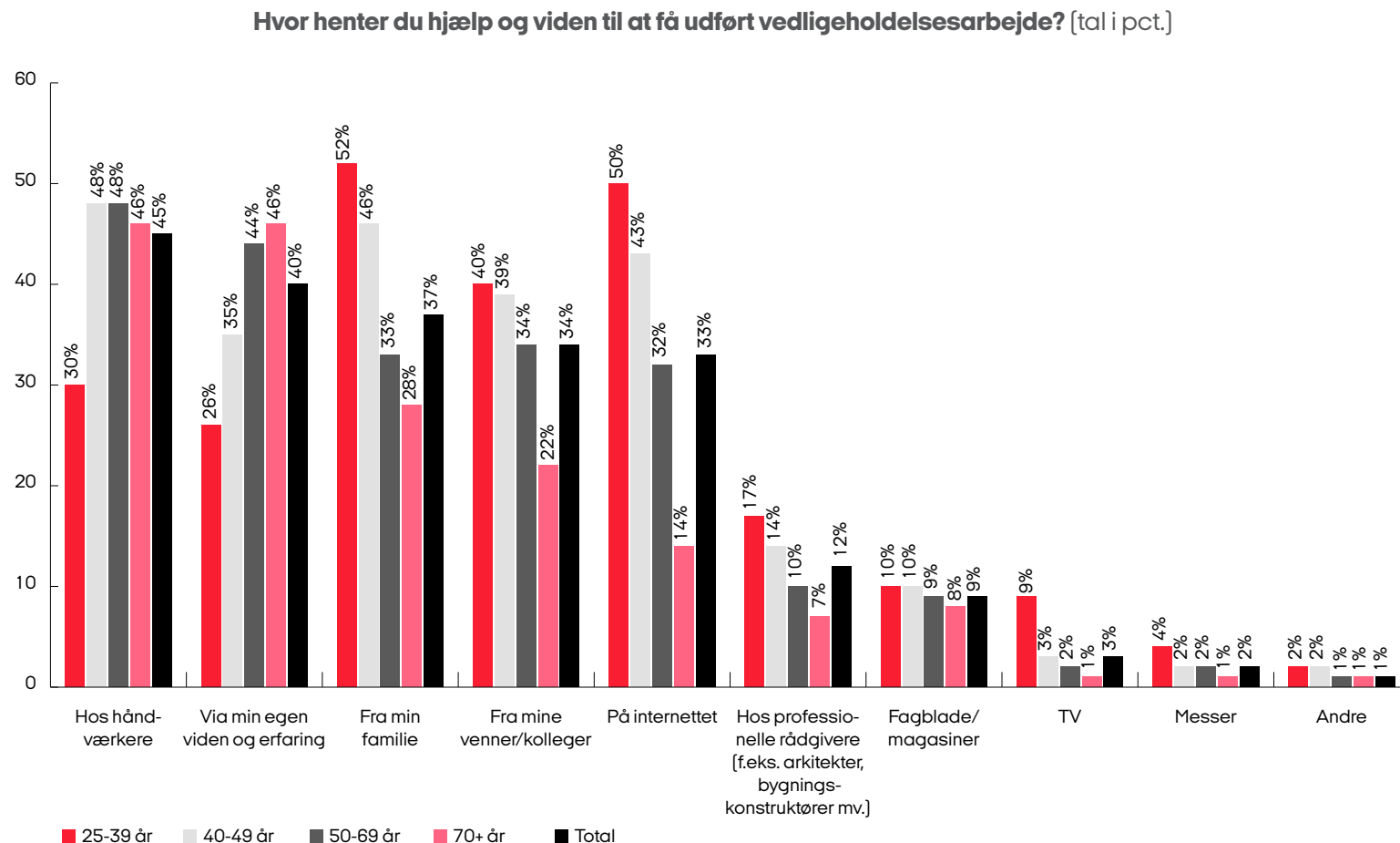
Hvem spørger boligejerne til råds?

– Fordelt på alder

Det er stadig håndværkerne, som danske boligejere spørger mest til råds når der skal foretages vedligehold.

Men de yngre og mere digitale årgange af boligejere bruger frem for alt familien og internettet til rådgivning.

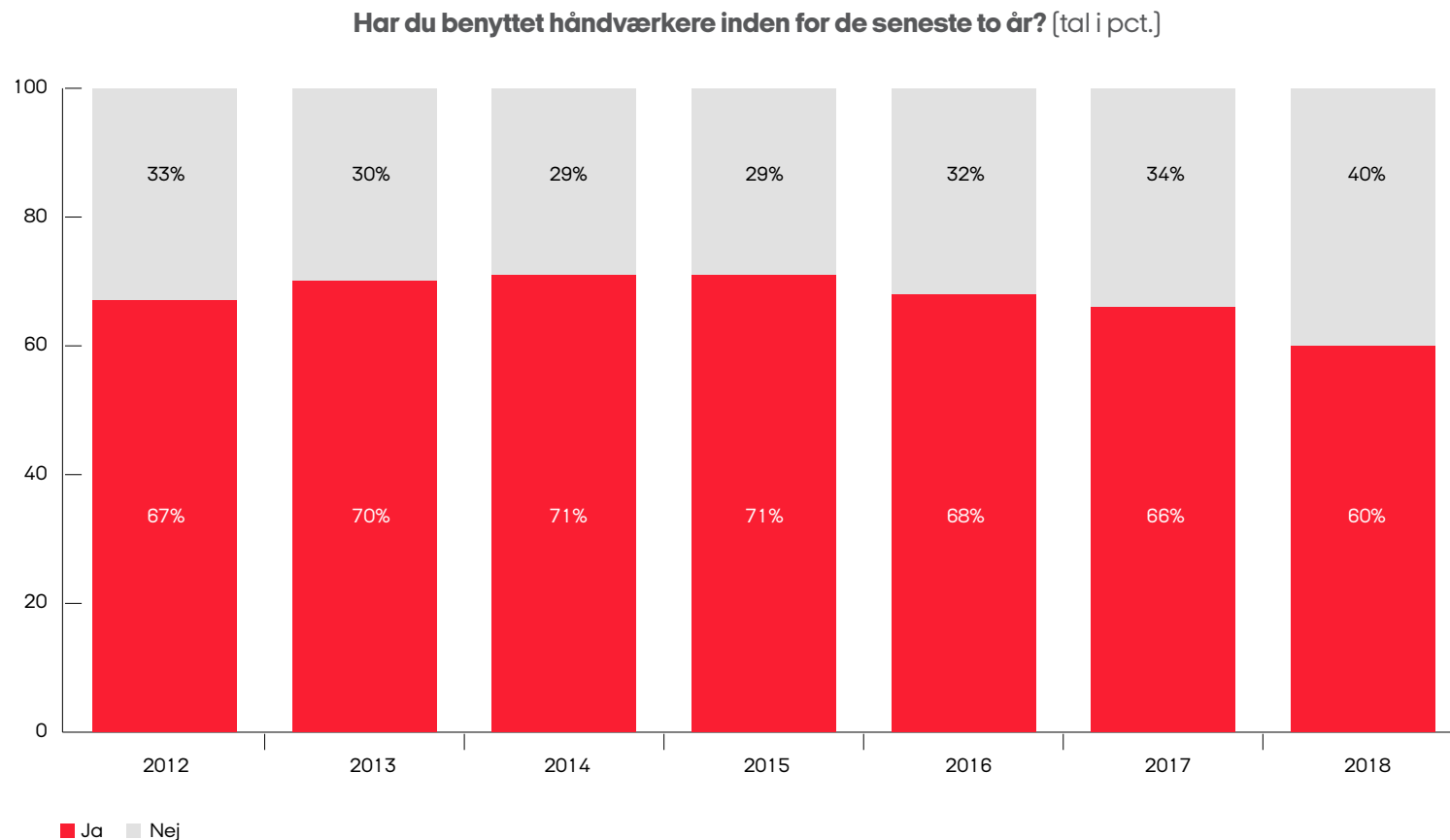
Til gengæld er de unge også mere tilbøjelige til at spørge professionelle rådgivere, som arkitekter eller ingeniører til råds.

Boligejernes brug af håndværkere

– Set over tid

Andelen af boligejere der har benyttet håndværkere inden for de seneste to år har været svagt faldende siden 2014.

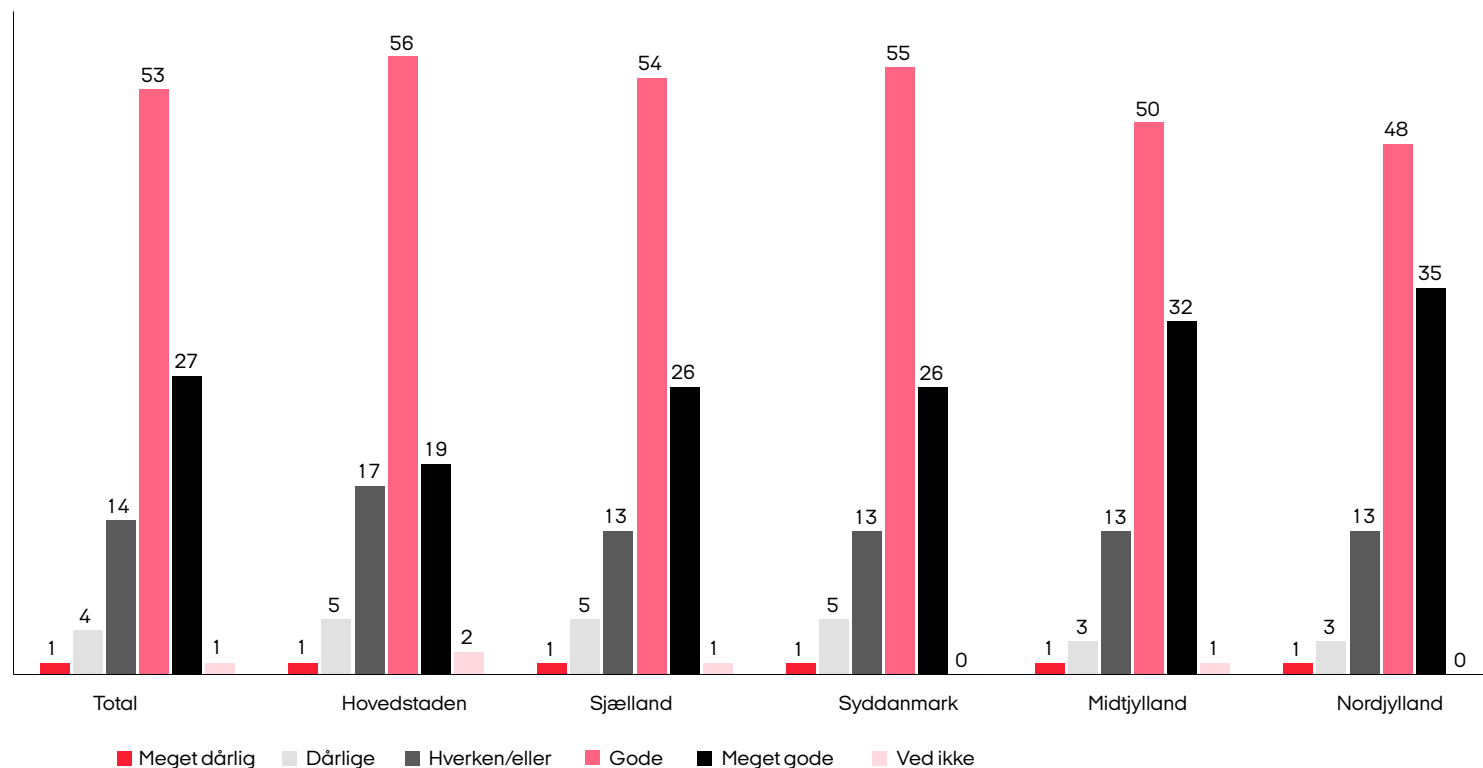
Boligejernes erfaring med håndværkere

– Fordelt på region

De bedste erfaringer med håndværkere har man i Region Nordjylland (i gennemsnit "gode erfaringer").

Blandt boligejere i Region Hovedstaden er der færre, der har "meget gode" erfaringer.

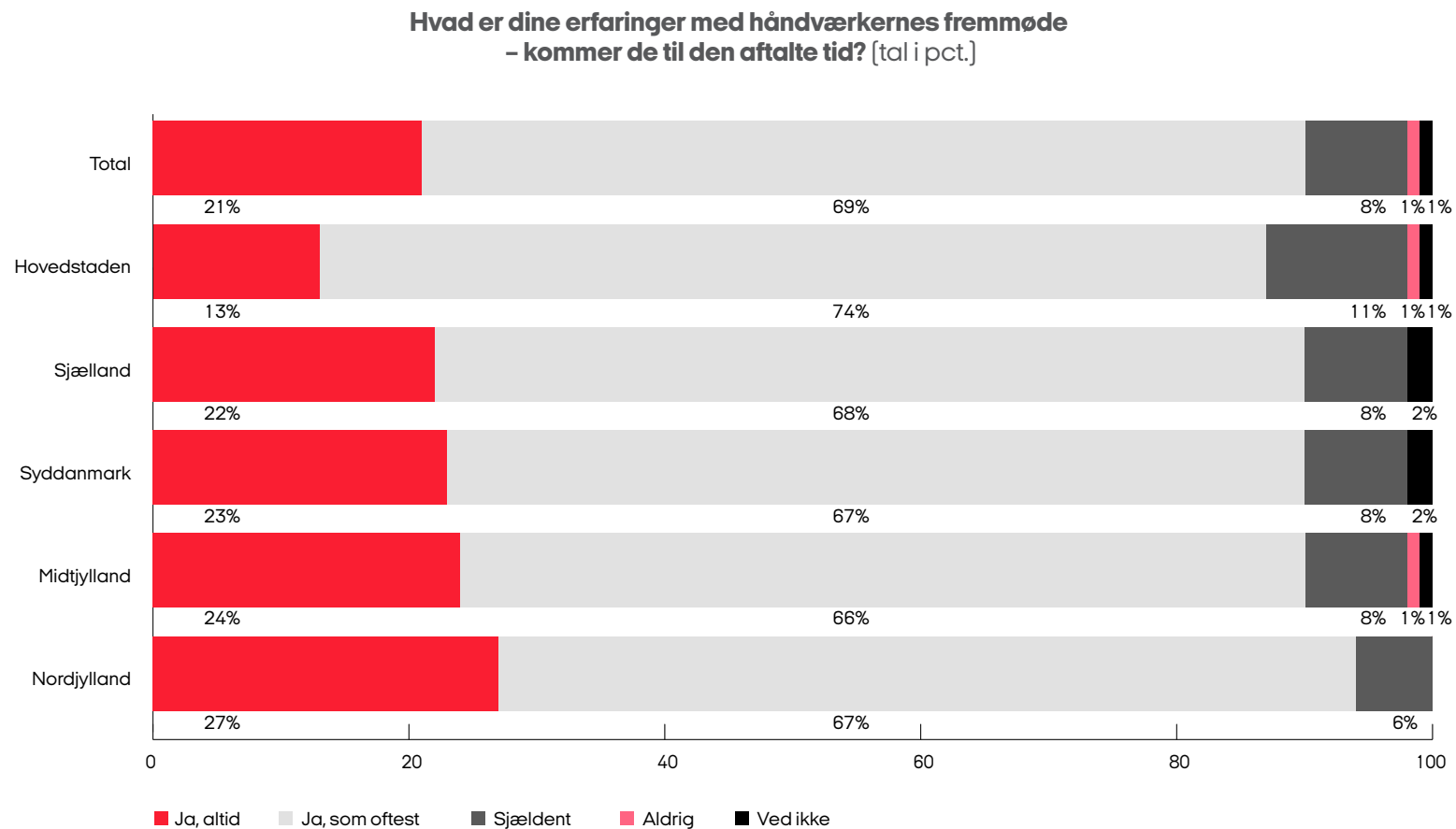
Hvor gode erfaringer har du generelt selv med brug af håndværkere? [fordelt på region, tal i pct.]

Boligejernes erfaring med håndværkere

– Håndværkernes punktlighed fordelt på regioner

Bedst erfaring i
Region Nordjylland
med håndværkernes
punktlighed.

Boligejerne "gør-det-selv"

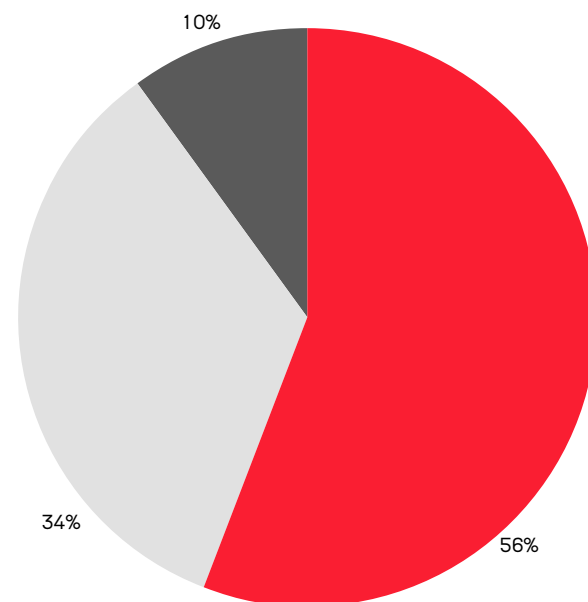
Ved "små reparationer" er mere end halvdelen af boligejerne rene "gør-det-selv" – hver 10. vælger professionelle håndværkere.

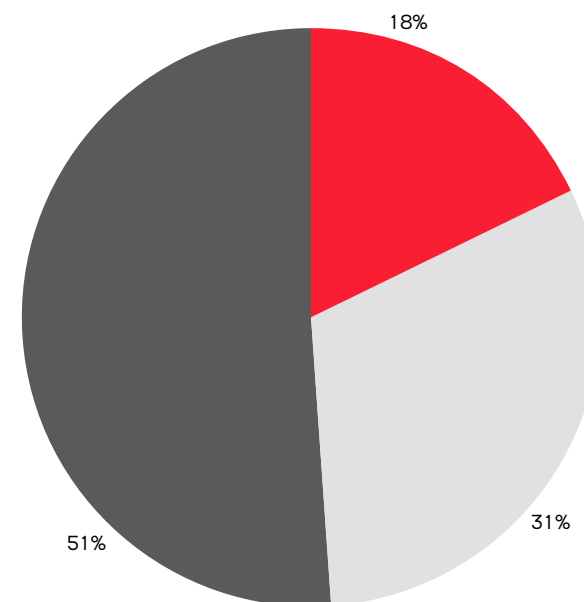
Ved "større reparationer" er ca. hver 5. "gør-det-selv" – her vælger ca. hver anden professionelle håndværkere.

Hvem udfører typisk boligens vedligeholdelsesopgaver? [tal i pct.]

Små reparationer

Større vedligeholdelsesarbejder

■ Det gør jeg selv ■ Det gør jeg selv med hjælp fra familie/venner ■ Det gør professionelle håndværkere

Hvem "gør-det-selv"?

– Fordelt på region og urbanisering

Boligejerne i Region Sjælland udfører selv mere vedligeholdelsesarbejde, mens boligejerne i Region Hovedstaden og Region Midtjylland oftest bruger professionelle håndværkere.

På landet finder vi den største andel, der udfører vedligehold med hjælp fra familie og venner, mens vi ser den mindste andel, der anvender professionelle håndværkere.

Hvem udfører typisk arbejdet ved større vedligeholdelsesarbejder? [fordelt på region, tal i pct.]

	Region				
	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland
Det gør jeg selv	14,7	20,0	18,7	16,4	19,5
Det gør jeg selv med hjælp fra familie/venner	29,0	33,8	27,4	28,6	31,1
Det gør professionelle håndværkere	56,3	46,2	53,9	55,0	49,4

Hvem udfører typisk arbejdet ved større vedligeholdelsesarbejder? [fordelt på urbaniseringsgrad, tal i pct.]

	Urbanisering				
	Et landdistrikt	En by med under 10.000 indbyggere	En by med 10.000-50.000 indbyggere	En by med 50.001-500.000 indbyggere	Hovedstadsområdet
Det gør jeg selv	18,3	20,0	16,9	16,5	13,5
Det gør jeg selv med hjælp fra familie/venner	36,4	30,1	30,2	24,8	25,7
Det gør professionelle håndværkere	45,3	49,9	52,9	58,6	60,8

Hvem "gør-det-selv"?

– Vedligehold fordelt på husets opførelsesår og på boligejerens uddannelsesniveau

Jo ældre huset er, desto mere gør-det-selv-arbejde udfører vi.

De højtuddannede vælger professionelle håndværkere.

Hvem udfører typisk arbejdet ved større vedligeholdelsesarbejder? [tal i pct.]					
	Hvornår er dit hus opført				
	Før 1930	1930-1959	1960-1979	1980-1999	2000 eller nyere
Det gør jeg selv	22,4	18,1	17,2	16,8	16,4
Det gør jeg selv med hjælp fra familie/venner	35,2	31,7	29,3	25,2	26,1
Det gør professionelle håndværkere	42,5	50,2	53,5	58,0	57,4

Hvem udfører typisk arbejdet ved større vedligeholdelsesarbejder? [fordelt på højeste uddannelsesniveau, tal i pct.]						
	Grundskole	Almengymnasial uddannelse	Erhvervs-uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse
Det gør jeg selv	18,6	18,6	19,2	14,6	17,3	9,8
Det gør jeg selv med hjælp fra familie/venner	31,4	32,4	31,8	30,8	27,6	19,4
Det gør professionelle håndværkere	50,0	48,9	49,0	54,6	55,1	70,9

Kapitel 8

Større ombygninger og energirenovering

Større ombygninger og energirenoveringer

– resumé

Dette kapitel omhandler danskernes lyst til at ombygge og udbygge deres boliger.

Da lejere har begrænset ansvar for vedligehold og lille mulighed for ombygninger er dette kapitel baseret på boligejere.

Kapitlet omhandler også energirenoveringer, herunder motiver og barrierer, samt udgifter til energirenovering.

Kapitlet viser bl.a.:

- Udskiftning af vinduer er det flest foretager.
- Knap hver anden har foretaget en eller anden form for større til- eller ombygning i det seneste år.
- Generelt er det de yngre boligejere, der ser begrænsninger for at foretage større til- eller ombygninger.
- Ældre boligejere og beboere i nyere huse er dem, der interesserer sig mindst for at energirenovere.
- Energirenovering sker, når der vedligeholdes/foretages større til- og ombygninger.
- Økonomien er både det mest motiverende og den største barriere for at energirenovere. Men økonomi har over årene mindre og mindre betydning.
- Varmeregningen og elregningen er med til at få boligejerne til at gå i gang med at energirenovere.
- Boligejere, der har gennemført energiforbedringer, har i gennemsnit brugt 37.600 kr. på det sidste år.

Større ombygninger og energirenoveringer

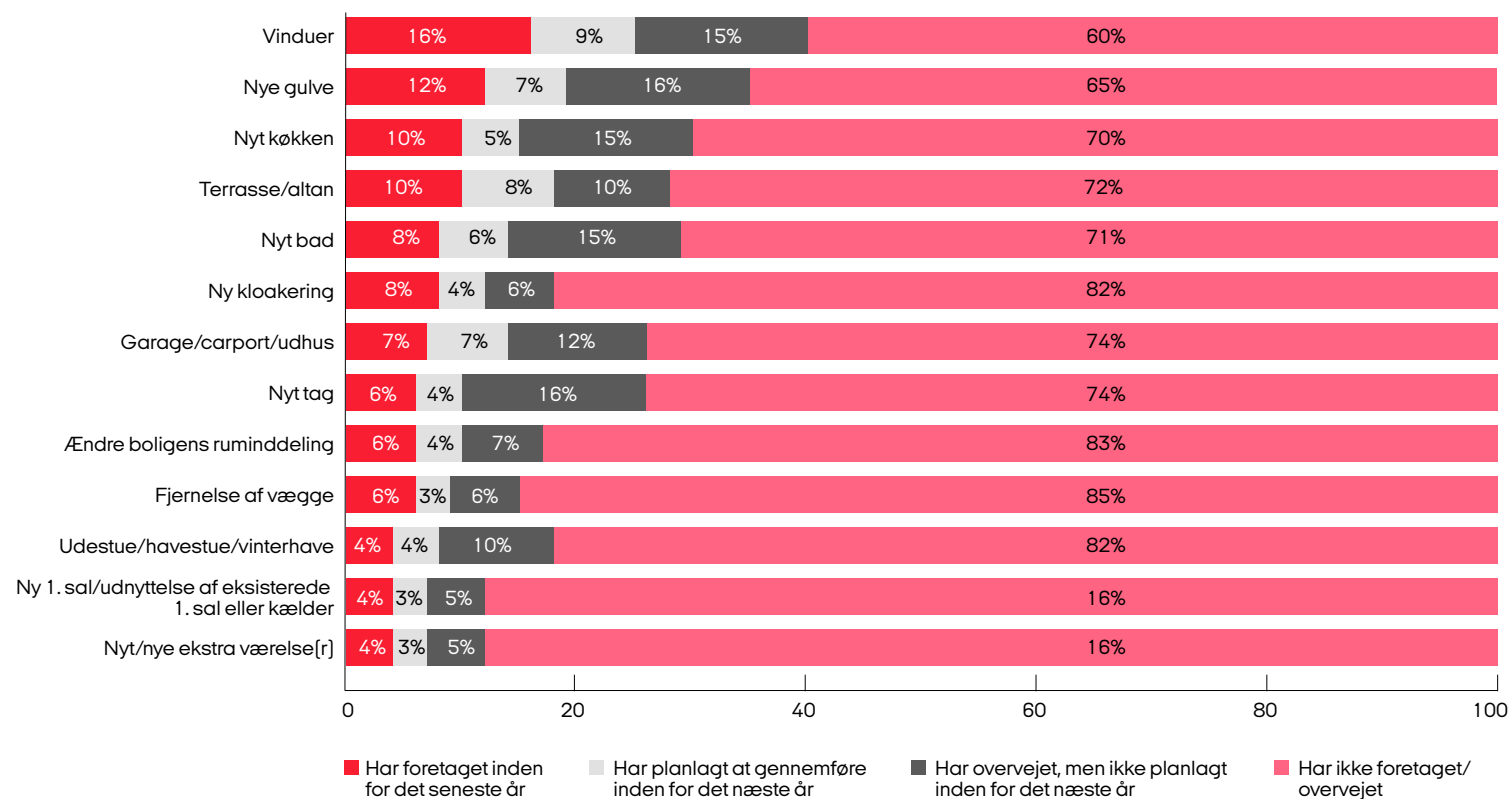
– Planlagte til- og ombygninger

Nye vinduer er det mest almindelige større til- og ombygningsarbejde.

46% af alle boligejere har foretaget større til- eller ombygning inden for det seneste år.

I 2017 var det 43%.

Hvilke større til- og ombygninger har du foretaget inden for det seneste år eller planlægger du i det næste år?

Større ombygninger og energirenoveringer

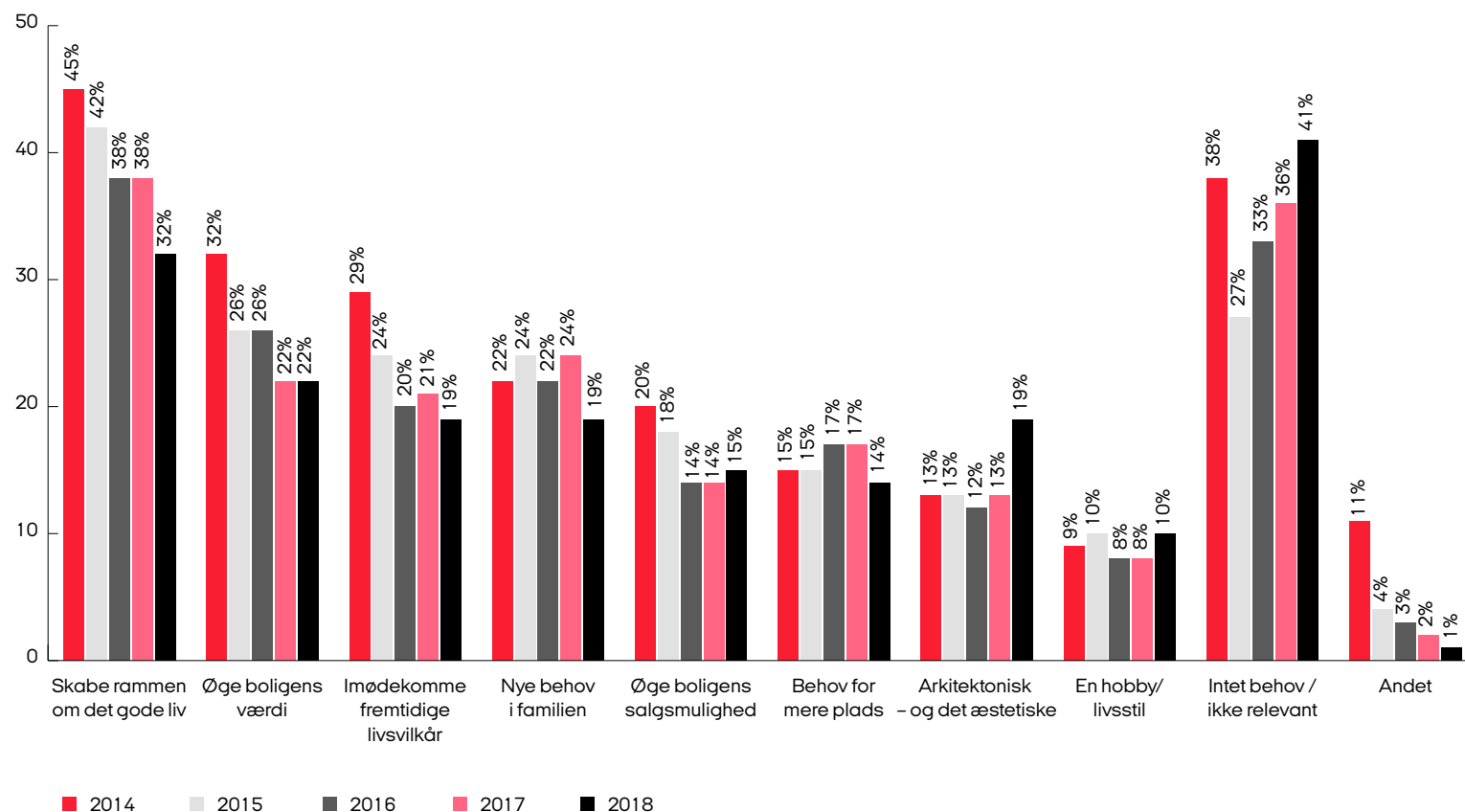
– Planlagte til- og ombygninger fordelt på år

At "skabe rammen om det gode liv" er fortsat den vigtigste motivation for at bygge til og om. Men siden 2014 har denne motivation tabt betydning.

Der er sket en stigning i antallet af boligejere, der ikke oplever behov for større til- og ombygninger.

Betydningen af det arkitektoniske og æstetiske er øget som motivation i de sidste par år.

Hvilke forhold motiverer til at få foretaget en større til- eller ombygning i din husstand? [tal i pct.]

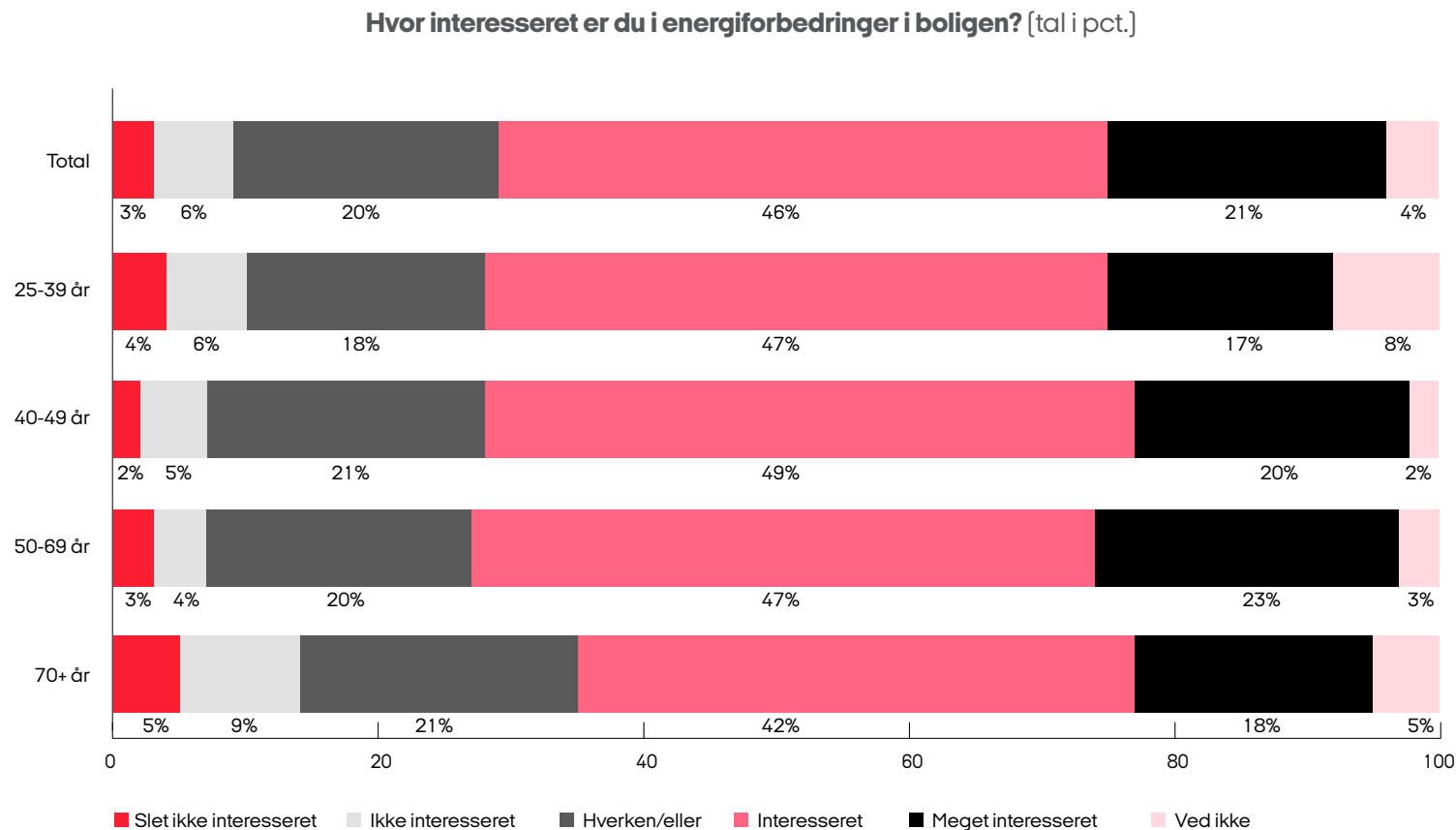

Større ombygninger og energirenoveringer

– Boligejernes interesse for energiforbedringer fordelt på alder

68% af boligejerne er enten interesserede eller meget interesserede i energiforbedringer.

Det er boligejere i alderen 70 år+, der er mindst interesserede i energiforbedringer.

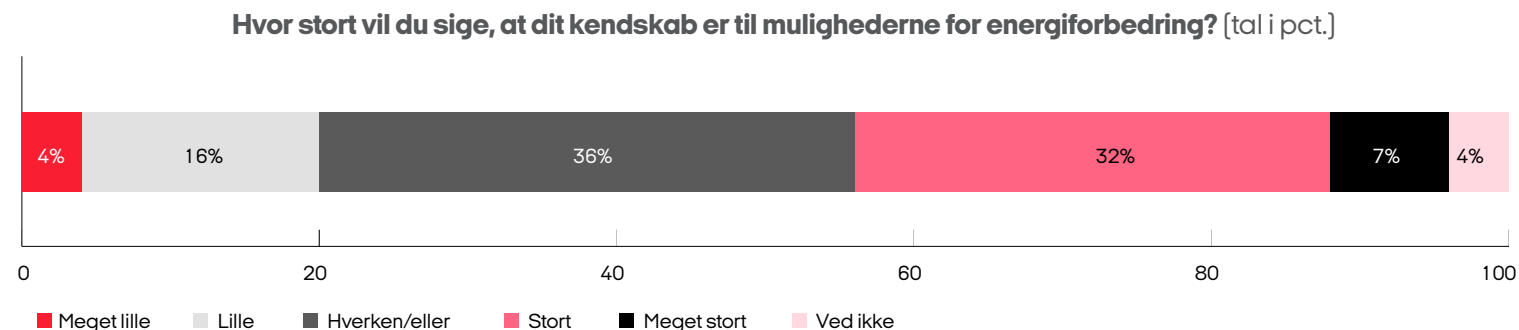

Større ombygninger og energirenoveringer

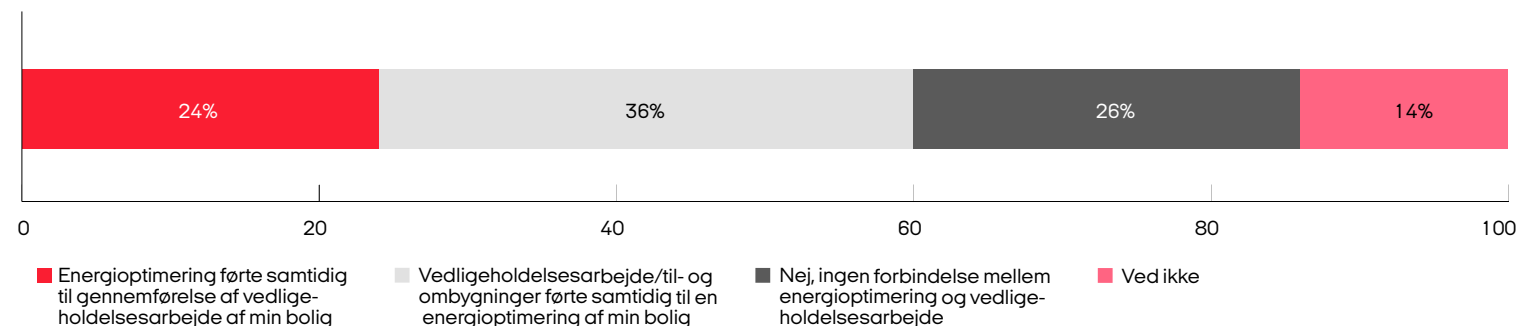
– Boligejernes kendskab til muligheden for energiforbedringer

39% af boligejerne vurderer, at de har et stort eller meget stort kendskab til energiforbedring.

Vedligeholdelsesarbejde og større til- og ombygninger fører til, at der samtidig foretages energioptimeringsarbejde.

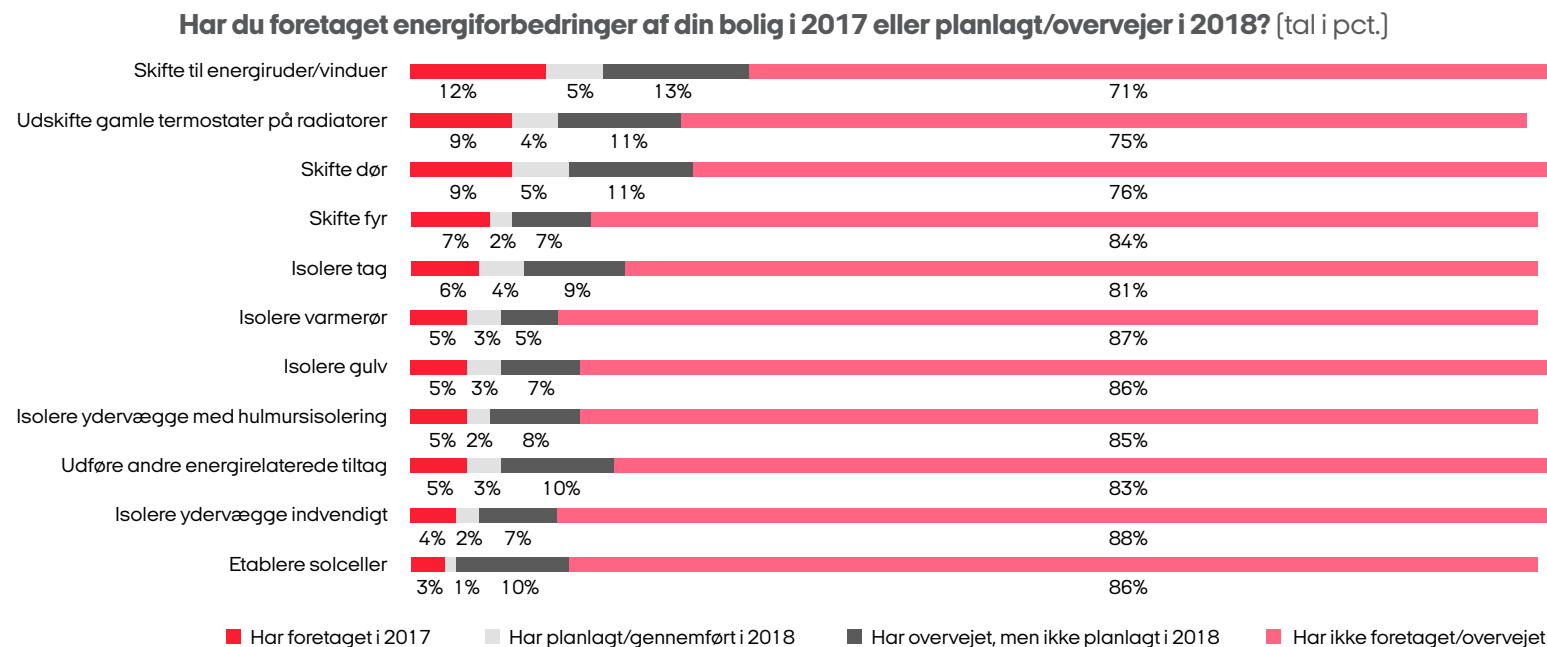
Valgte du at energioptimere din bolig i forbindelse med at du allerede foretog andet vedligeholdelsesarbejde – eller valgte du at udføre vedligeholdelsesarbejde fordi du allerede foretog energioptimering af din bolig? [tal i pct.]

Større ombygninger og energirenoveringer

– Gennemførte og planlagte energirenoveringer

Udskiftning til energiruder/
vinduer og udskiftning
af termostater er tilbage-
vendende aktiviteter.

Top 5 aktivitet. [de seneste fem år]

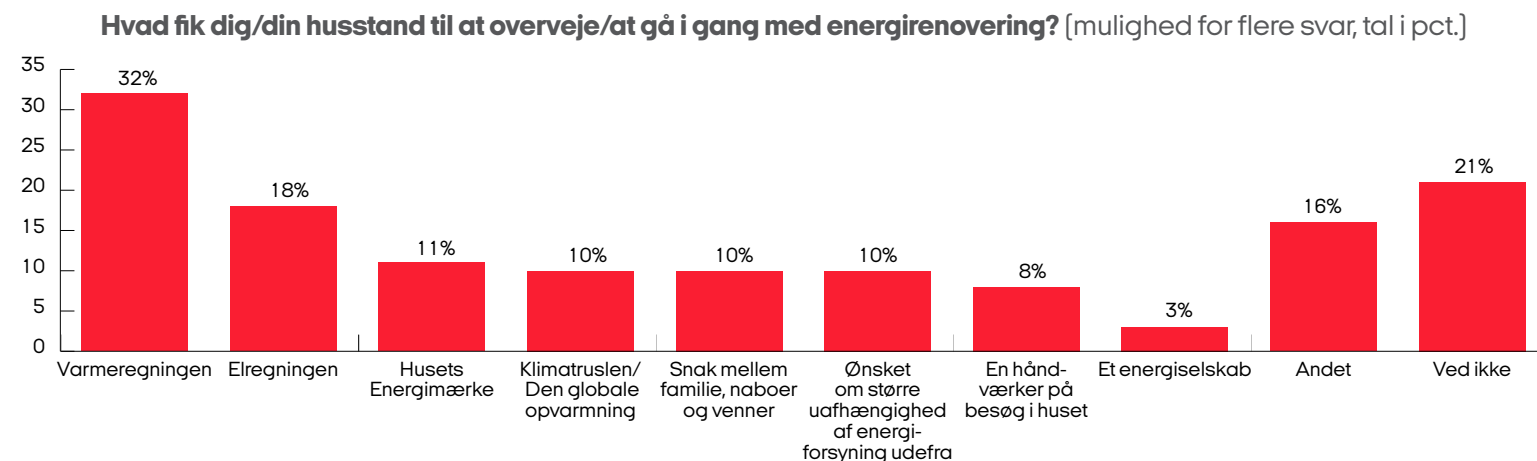
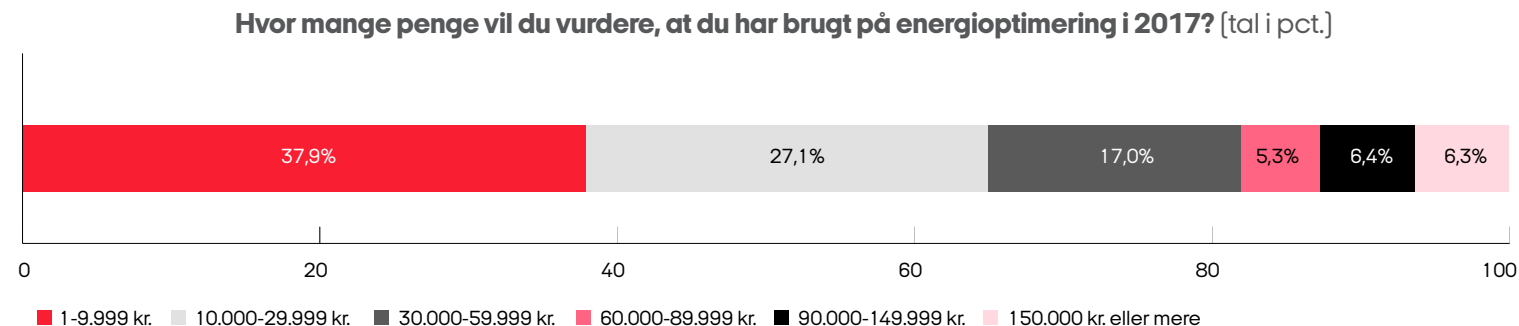
2014	2015	2016	2017	2018
Skifte til energiruder/vinduer	Skifte til energiruder/vinduer	Skifte til energiruder/vinduer	Skifte til energiruder/vinduer	Skifte til energiruder/vinduer
Skifte dør	Udskifte termostater	Udskifte termostater	Udskifte termostater	Udskifte termostater
Udskifte termostater	Skifte dør	Skifte dør	Skifte dør	Skifte dør
Isolere tag	Isolere tag	Isolere tag	Isolere tag	Skifte fyr
Skifte fyr	Isolere varmerør	Isolere varmerør	Isolere varmerør	Isolere tag

Større ombygninger og energirenoveringer

– Motiver for energirenovering og penge brugt på energirenovering

Boligejere, der har gennemført energiforbedringer, har i gennemsnit brugt 37.600 kr. på det i 2017.

Varmeregningen og elregningen kan få boligejere til at tænke i energirenovering.

Større ombygninger og energirenoveringer

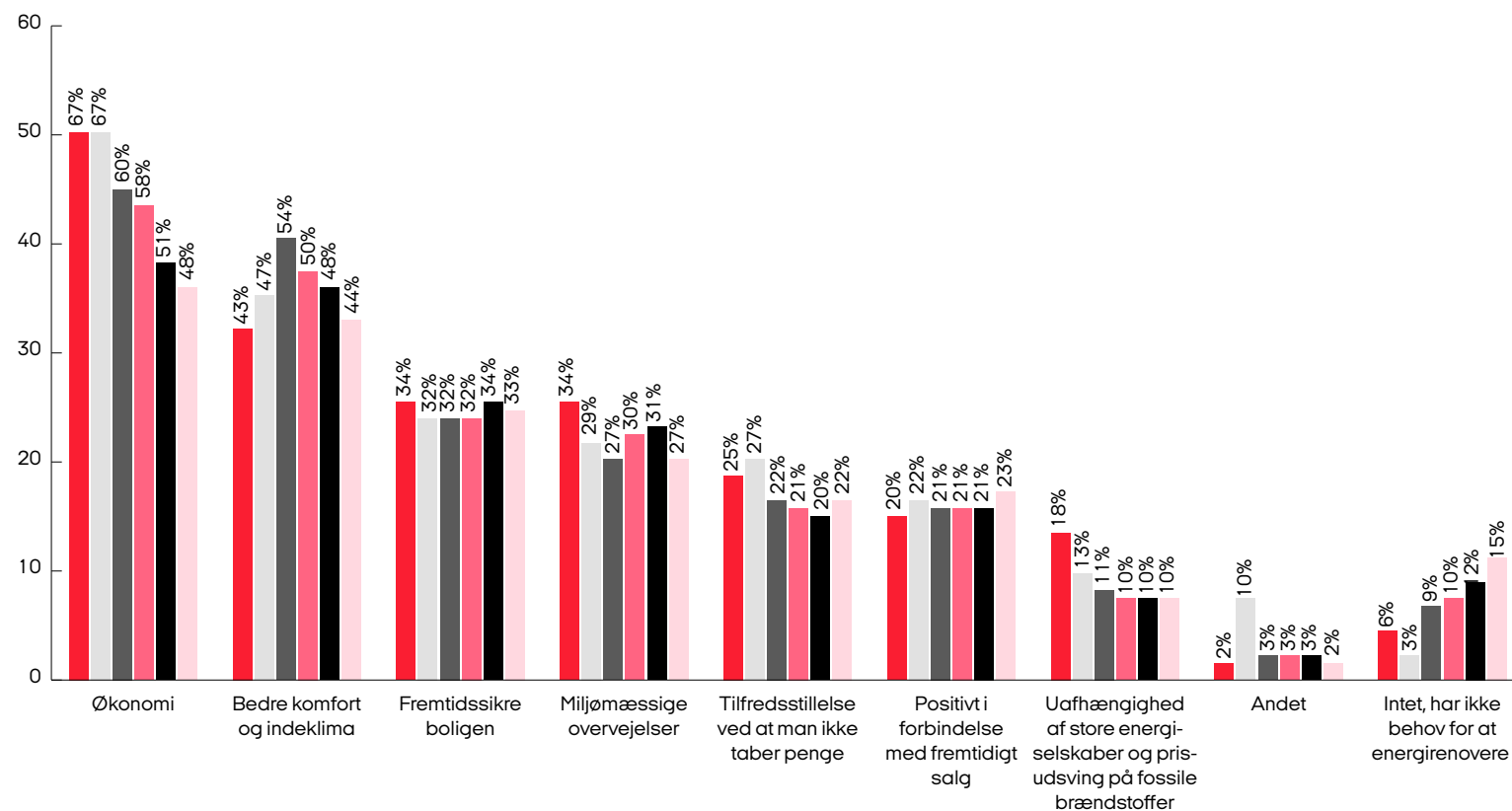
– Motiver for energirenovering

Økonomien er stadig den mest motiverende faktor – men betyder mindre og mindre.

Gruppen, der ikke har behov for at energirenovere, er stigende over årene.

Uafhængigheden af energiselskaberne har fundet et stabilt niveau gennem de seneste år.

Hvilke forhold motiverer dig til at foretage energirenoveringer? [mulighed for flere svar, tal i pct.]

Kapitel 9

Metode

Metode

– Baggrund og nøglebegreber

Baggrund:

Undersøgelse er baseret på i alt 7.090 national repræsentative interviews blandt personer i den danske befolkning over 25 år.

Data er indsamlet i april 2018 af Kantar Gallup, vha. CAWI [Computer Assisted Web Interviews].

Vejning:

Data er vejet på køn, alder, region samt uddannelse. Danmarks Statistik er brugt som kilde.

Nøglebegreber:

Livskvalitet: her spørges til oplevet tilfredshed med livet på en skal fra 0 til 10, hvor 0 er meget utilfreds og 10 er meget tilfreds. Når der i publikationen angives "høj livskvalitet" er det andelen af respondenter, der har anvendt de fire højeste svarmuligheder, dvs. 7-10.

Urbanisering:

Urbanisering defineres af Kantar Gallup ud fra fem kategorier:

- Et landdistrikt (under 200 indbyggere)
- En by med op til 10.000 indbyggere
- En by med 10.001-50.000 indbyggere
- En by med 50.001-500.000 indbyggere
- Hovedstadsområdet

Større ombygninger:

Større-/mindre vedligehold baseres på respondentens egen definition.

Gør-det-selv

Baseres på respondentens egen definition.

Metode

– Oversigt over baggrundsvariable, boligejeranalysen

Undersøgelsen rummer følgende baggrundsvariable:

- Køn (mand/kvinde)
- Alder (25-39, 40-49, 50-69, 70+)
- Geografi (postnummer og region)
- Urbaniseringsgrad
- Husstandsindkomst
- Uddannelsesniveau
- Boligform (hus/villa/parcelhus, rækkehus/klyngehus, landejendom/gård, etageejendom, værelse)
- Ejerform (leje, andel, ejer)
- Hjemmeboende børn (Ja/nej, samt børnenes alder)
- Antal år som boligejer (0-5, 6-15, 16+)
- Husets opførelsesår (før 1929, 1930-1959, 1960-1979, 1980-1999, 2000 eller nyere)
- Kælder (Ja/Nej)

Boligejeranalysen:

Boligejeranalysen er en underdel af den samlede analyse. Denne del har været gennemført af Kantar Gallup A/S for Bolius siden 2012. Vi har valgt at videreføre en lang række af spørgsmålene i den udvidede 2018 version, således vi kan videreføre relevante tidsserier.

Denne del af undersøgelse rummer således i alt 3.504 gennemførte interviews indsamlet i følgende målgruppe:

- 25 år+
- Bor i ejerbolig
- Bor i enten Hus / Villa / Parcelhus eller Række- / Klynge- / Kædehus eller Gård
- Enten ejes boligen selv, af samleveren eller i fællesskab med samleveren

Kontaktdata og kreditering

Hvis du har spørgsmål til undersøgelsen eller konkrete data, er du velkommen til at kontakt en af følgende:

Henrik Mahncke,
Analysechef i Realdania
hma@realdania.dk
21 22 37 29

Henrik Sonne,
Senioranalytiker i Bolius
hso@bolius.dk
24 46 65 90

Foto:
Steffen Stamp
Bente Jæger
Torben Klint
Leif Tuxen
Claus Bjørn Larsen
Andreas Bang Kirkegaard